

GŁOS

TYGODNIK NOWOHUCKI

Nr 21 23.08. 1991 r. Cena 1200 zł

Specjalnie dla „Głosu-Tygodnika Nowohuckiego”

0 nadziejach polskiej piłki

W eliminacjach piłkarskich na Igrzyska Olimpijskie w Barcelonie polska drużyna w 4 meczach zdobyła już 8 punktów nie przegrywając meczu i stoi przed olbrzymią szansą zakwalifikowania się do turnieju finałowego. Z szefem ekipy olimpijskiej HENRYKIEM LOSKĄ rozmawia Sławomir Pietrzyk.

♦ Po 20 latach polska reprezentacja ma znowu szansę zagrać na Olimpiadzie. Co składa się na tak dobre rezultaty osiągnięte przez drużynę, którą pan w dużej mierze stworzył?

— Faktycznie od czasów Kazimierza Górskiego tj. od 1972 r. kiedy zdobyliśmy złoty medal na olimpiadzie w Monachium. Nie graliśmy w turniejach olimpijskich. Wyszliśmy wnioski z dotychczasowych niepowodzeń i postaraliśmy się wyeliminować przyczyny porażek.

♦ Niewątpliwie korzystne dla Polski było wprowadzenie ograniczenia wieku do 23 lat dla uczestników turnieju olimpijskiego. Co ponadto usprawniliście?

(Ciąg dalszy na str. 4)

UWAGA! Sklep obuwniczy „MIGROS”

os. Na Skarpie 39

wznawia działalność z szerokim asortymentem konfekcji damskiej, męskiej i młodzieżowej po obniżonych cenach!

Sklep oferuje duży wybór obuwia w pełnym asortymencie.

ZAPRASZAMY!

UWAGA

HURTOWNIA

I SKLEP

ZBYSZKO

SUPER OKAZJA!

Wielka wyprzedaż odzieży letniej

- dziecięcej
- młodzieżowej
- damskiej i męskiej

Kraków-Nowa Huta, os. Teatralne

SONY - PANASONIC - SANYO - HITACHI NOWY SALON TELEWIZYJNY

Oferuje najwyższej światowej klasy sprzęt RTV audio-video
ceny NAPRAWDĘ niskie

a także: telefony, sekretarki automatyczne, komputery i sprzęt elektro-
techniczny, głośniki, sprzęt muzyczny najwyższej klasy.

Zapewniamy serwis gwarancyjny i pogwarancyjny.

Nowa Huta, os. Słoneczne 15, sklep, tel. 44-09-27

Nowa Huta, os. Centrum A-11, sklep i kantor walutowy

W NUMERZE: UPUST ŻĄDZY ♦ ZŁOŚĆ PIĘKNOŚCI SZKODZI —
PSYCHOZABAWA ♦ HOROSKOP ♦ TYGODNIOWY PROGRAM TV

Wtorkowe popołudnie. Plac „Tomexu”. Nie nastąpił generalny odpływ handlujących Rosjan. To ci, których zmiana władzy zastała już tu — w Polsce. Chętnieby jak najszybciej sprzedać to co ze sobą przywieźli i wracać. Bo tam zosła rodziny. Sytuacji w swoim kraju komentować nie chcą. Zresztą niewiele wiedzą. Tyle — ile dowiedzą się od Polaków i „wyłowia” z włazzonego w pobliżu „Fun-radia”, które nadaje korespondencję po rosyjsku. Polacy spoglądają współczująco i jakby mniej się targują o ceny, lecz kupujących w to wtorkowe popołudnie już nie tak

Wsio normalno?

wielu... Czy znajdzie się kupiec na zabawkę — żołnierza w czapce z pięcioramienną czerwoną gwiazdą za pięć tysięcy złotych?

U was dolary? — pyta mnie przed kantorem kobieta. Rosjanka. Od dwóch dni kantor na placu „Tomexu” nie skupuje rubli. W sobotę „notowania” rosyjskiej waluty zamknęły się cyframi: 340 zł za 1 rubla w skupie i 400 — w sprzedaży. W poniedziałek i wtorek wartość rubla na krakowskich bazarach spadła o połowę. Skupowano go tylko na „Tandencie”. Po 220 zł! Nie ma wzmożonego zainteresowania Rosjan zakupem dolarów — mówi pracownik kantoru na placu „Tomexu” — Zresztą mnie obcokrajowcom dolarów sprzedawać nie wolno. Ci, co chcą kupić przychodzą tu zazwyczaj z Polakami. Poniedziałek był dniem oczekiwania na stabilizację kursu

W schronisku „Wagabunda” przebywają aktualnie dwie grupy Rosjan: 46 osób z Odesy, 36 z Kiszyniowa. Ze swoich domów wyruszyli w sobotę

(Ciąg dalszy na str. 4)

Największe żniwo zbierają choroby układu oddechowego

Hutnicy chorują

Wykonywanie każdego zawodu niesie ze sobą niebezpieczeństwo zachorowania na choroby tzw. zawodowe. Środowisko przemysłowe Nowej Huty i okolice jest, jak wiadomo, przyczyną zmniejszenia naturalnej odporności mieszkańców, stąd częściej niż tzw. statystyczny Polak zapadają oni na rozmaite schorzenia. W najgorszej sytuacji są pracownicy kombinatu, zwłaszcza: Koksowni, Stalowni Martenowskiej, Wielkich Pieców, Zakładu Mechaniczno-Odlewniczego oraz Walcowni Zimnej Blach. Na domiar złego, po pracy nie mają możliwości zregenerowania swoich sił w mieście, w którym zagraniczne biura turystyczne zalecają jak najkrótsze przebywanie — my, krakowianie żyjemy tutaj przez okrągły rok.

(Ciąg dalszy na str. 4 i 5)

Aż cztery gwałty w ostatnim tygodniu

Wina aury?

Gwałty zdarzały się w Nowej Hucie, ale sporadycznie. Teraz jest ich więcej, nie umiemy sobie tego wytłumaczyć — mówi sierżant Jolanta Maciejewska, młodszy specjalista Wydziału Dochodzeniowo-Śledczego Komendy Policji Kraków — Wschód. Trzech sprawców zostało zatrzymanych.

Lubieżnik

16 sierpnia około godziny 14 w os. Strusia przed klatką schodową bawią się dwie siedmioletnie dziewczynki. Podchodzi do nich młody chłopak. Nawiązuje rozmowę. Jedną z nich prosi by przykucnęła. Sam czyni to samo. W samo południe dokonuje aktu defloracji powodując wewnętrzne uszkodzenia pochwy dziewczynki. Ta płacze i krzawi. Sprawca ucieka. Obserwująca ich druga dziewczynka dopiero teraz przez zainstalowany w bloku domofon przywołuje swoją matkę. W tym też czasie wychodzi z młodszą córeczką matka wybranej jako obiekt czynu lubieżnego dziewczynki. Zawozi ją do szpitala. Powiadamia policję.

(Dokończenie na str. 4, 5)

Spółdzielnia Inwalidów

Chelmet

ul. Soltysowska 12a, tel./fax 012-44-98-44, tel. 012-44-54-80

posiada wolne moce produkcyjne

w papieroprzetwórstwie — opakowania

i przetwórstwie tworzyw sztucznych

PRODUKUJE I SPRZEDAJE:

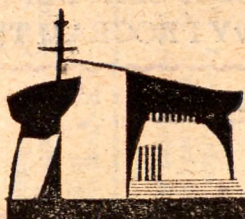
- papier śniadaniowy 2.700 zł 50 ark.
- teczki tekturowe od 1.300 zł szt.
- koperty białe — 110 zł szt.
- zeszyty, bloki listowe, notesy, skorowidze
- folię aluminiową — 6.900 zł za rolkę
- poduszki do stempili
- piórnik szkolne, biurowe 5.000 zł szt.
- guziki pościelowe 60 zł szt.
- duże spinacze biurowe
- pisaki, pióra, długopisy, wkłady, kredki 8-kolor.
- kalendarze ściennie, kalendarz nauczycielski na rok szkolny 91/92, typ TENO — nowość!

zatrudnimy akwizytorów

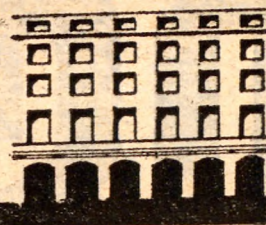
posiadających zgodę na działalność gospodarczą

SKLEPY FIRMOWE:

- Józefa 3, tel. 56-24-39
- Soltysowska 12a, tel. 44-98-44

CENTRUM I OKOLICE

TELEFONY

TANIEJ I DROŻEJ

Od 1 sierpnia potaniały rozmowy krajowe pilne i błyskawiczne. Obecnie za pilną połączenie dwukrotność stawki podstawowej (była trzykrotność), a za błyskawiczną trzykrotność (była pięciokrotność). Przypominamy że 1 min. zwykłej rozmowy kosztuje do 25 km 1 200 zł (nie ma taryfy ulgowej), 25-100 km — 3 600 zł, a ponad 100 km — 7 200 zł. W przypadku tych stref istnieje ulga, obecnie w godzinach 16-8, a była 16-6, czyli, że wydłużono rano o 2 godz. taryfę ulgową.

Natomiast od 10 sierpnia podrożały rozmowy zagraniczne. Jak poinformowano jest to spóźniony efekt zmiany przelicznika dolara do złotych. Średnio podwyżka wynosi ok. 60 proc. Przykładowo 1 min. w ruchu automatycznym z CSRF i Węgrami podskoczyła z 4 800 zł na 7 500 zł, ale już np. USA (bez Alaski) 1 min. rozmowy kosztuje 18 000 zł, a nie jak poprzednio 8 400 zł. Obecnie ceny 1 min. połączeń automatycznych do państw europejskich oscylują w granicach 7 500 do 9 900 zł. Droższe są połączenia w ruchu ręcznym, dlatego przed zamówieniem rozmowy warto się zainteresować aktualną ceną. (sp)

Krótko o dzielnicy

W ubiegłym tygodniu podpisy popierające kandydatów do parlamentu zbierali w Nowej Hucie członkowie KPN, na dzisiaj akcje zapowiadają Republikanie. ▲ Uwaga na ul. Wąwózowej! Doświadczeni kierowcy znający teren objętego potężnym „garb” na jezdni w rejonie Biura Pracy.

ATRAKCYJNE NAJNOWSZE FILMY TYLKO U NAS! WYPOŻYCZALNIA KASET VIDEO

VIDEO-STAR

os. Kolorowe 9c
(koło stacji
benzynowej)
ZAPRASZA

pon.—pt. godz. 12—19
sobota 10—16
niedziela 10—14

SKLEP z tanią odzieżą (na kilogramy) os. Na Stoku 36

SKLEP OGÓLNOSPÓŻYWCZY os. 2 Pułku Lotniczego 47B

poleca
w godz. 8—17
codziennie świeżo:
— pieczywo
— nabiał
— inne art. spożywcze
w dużym wyborze
oraz

— mięso, wędliny i
podroby
z KATOWICKICH
ZAKŁADÓW
MIĘSNYCH

Uwaga! Po godz. 16 —
TANIEJ! Zapraszamy!

WYPOŻYCZALNIA płyt kompaktowych

Galeria TPSP
os. Centrum B, bl. 3
zaprasza od poniedziałku
do piątku
w godz. 10—18

STUDIO NAGRAŃ skup i sprzedaż

Wybór 1000 płyt

Tu kupisz „Głos — Tygodnik Nowohucki”

PHS w os. 2. Pułku Lotniczego

Ten sklep jest znany nie tylko okolicznym mieszkańcom. Niskie marże rzędu 15—20 proc. przyciągają klientów. Znajdują się tu stoiska z nabiałem, pieczywem, cukiernicze i monopolowe, a obok jest oddział mięsno-wędliniarski. Dostarczane tu artykuły są świeże, dlatego, że trafiają szybko od producentów do rąk klientów. We wszystkich sklepach PHS obowiązuje zasada „to co w hurcie to w naszych sklepach”. W pieczywo sklep zaopatruje się z piekarni PSS i prywatnej p. Sobol. Nabiał z OSM Nowa Huta i

Mleczarskiej Sp-ni Pracy „Widok”.

Przez cały rok można tu kupić mrożonki mięsne, owocowe i warzywne. W okresie letnim jest tu duży wybór lodów krajowych i zagranicznych, jak również soków i napojów. Stoisko monopolowe jest zaopatrzone delikatnie. Kierowniczką tej placówki handlowej p. Helena Zdebska (posiadająca ponad 40 letni staż pracy) wraz z miłym i sympatycznym personelem stara się spełnić wszystkie oczekiwania klientów. (sp)

Czy wiesz co to jest „AKSON”?

Polecamy

Pieczywo z piekarni PSS nr 21

Oferta pieczywa na rynku jest coraz bogatsza. Do spółdzielczych i prywatnych tradycyjnych piekarni dołączają obecnie producenci pieczywa francuskiego oraz specjalistycznego. W sklepach spożywczych, piekarniach i na bazarach sprzedawcy kuszą nas bułeczkami francuskimi, zdrowym pieczywem pakowanym w folię, tostami krojonymi itd. Z tej dużej podaży pieczywa należy się cieszyć, żeby tylko jeszcze nie brakowało go w soboty i w okresach przedświątecznych.

Piekarniami, które od lat dbają o swoich klientów są te zrzeszone w ramach Spółdzielni Produkcji Pieczywa i Ciastek. W Nowej Hucie są 3 piekarnie tej spółdzielni. W os. Albertyńskim (dawniej XX lecia) przy ul. Makuszyńskiego oraz przy Rondzie Czyżyńskim. Ta ostatnia jest obecnie w remoncie. W os. Albertyńskim jest sklep przy piekarni obsługiwany przez klientów od rana. Produkcja z dwóch pieców sprzedawana jest „na pniu” w firmowym sklepie lub rozłożona do okolicznych sklepów.

Piekarnia nr 21 przy ul. Makuszyńskiego piecze dla różnych odbiorców. Transportem PTHW pieczywo jest stąd dostarczane do sklepów nowohuckich, m.in. do pawilonu PSS k/HS, Super Samu na Wzg. Krzesławickich, piekarni przy Delikatessach w Centrum C czy spożywczego sklepu w paw. Wanda. Stali klienci tych sklepów cenią zwłaszcza chleb młynicki, bułki wrocławskie, warki, różki maślane, chleb graham, słodowy i miodowy z tej piekarni. O wysokiej jakości pieczywa świadczy fakt, że ok. 1/4 produkcji odbierają prywatni właściciele sklepów spożywczych dojeżdżając tu m.in. aż Proszowic omijając po drodze kilka piekarni.

Kierownik Piekarni nr 21 Kazimierz Solarz od lat związany, z tym zawodem zapewnia nas, że pieczywo wyrabiane tu jest według tradycyjnych i sprawdzonych receptur bez dodawania żadnych chemikaliów i „ulepszaczy”, które stały się obecnie tak modne. Nasze pieczywo nie jest nadmuchiwane i robione na efekt zewnętrzny, za to jest po prostu smaczne. (sp)

Nie polecamy

Bagietek z pl. Bieńczyckiego

Na placu targowym w Bieńczykach handluje się już prawie wszystkim. Do nielegalnego handlu mięsem dołączają ostatnio sprzedawcy pieczywa trzymający go w koszach lub bezpośrednio na stołach lub w podejrzanych torbach. Jeden z naszych czytelników zakupił bagietkę w ub. piątek za 3,5 tys. zł i jak się okazało w domu z zapieczoną muchą. Po powrocie na targ zażądał wymiany bagietki i chciał się dowiedzieć kto jest producentem takiego pieczywa z wkładką. Pani prowadząca sprzedaż nie chciała ujawnić piekarza twierdząc jedynie, że wożą ten towar z Wieliczki.

Pragniemy zainteresować oddział nowohucki San-Epidu, który powinien sprawdzić, czy handel pieczywem na targu w Bieńczykach jest prowadzony zgodnie z przepisami. (p)

Donoszone

„nosicielstwo”

Dyrekcje przedszkoli — na początku roku szkolnego — wymagają od wychowanków aktualnych badań na tzw. nosicielstwo. I tu zabiegani rodzice napotykać na kolejną trudność. Z powodu ograniczeń w budżecie zdrowia do przeszłości należy odnoszenie pobranych próbek do właściwych miejsc zamieszkania przychodni zdrowia. Teraz — owszem — można w nich pobrać jedynie pojemniczki i szkiełka oraz przeczytać instrukcję, że pobrane próbki należy osobiście odnieść do Centralnej Pracowni Parazytologicznej w os. Piastów.

Przewodnik po Nowej Hucie (3)

Centrum B

Kontynuujemy druk przewodnika po Nowej Hucie. Przypominamy, że chcemy go wydrukować w odrębnej formie wydawniczej, dlatego uważnych czytelników i osoby zainteresowane prosimy o uzupełnienia. Dzisiaj prezentujemy os. Centrum B z wyłączeniem bl. nr 1, który przedstawiliśmy w odcinku nr 1 „pl. Centralny”.

Za b. restauracją „Arkadia” gdzie w najbliższym czasie będzie bank znajduje się tablica informująca o położeniu osiedla. Na bl. 2 jest sztyl, że ginekolog położnik przyjmuje w m. 33. Pamiędajcie bl. 2 i 3 znajdują się toalety.

Blok nr 3 to Galeria TPSP mieszcząca obecnie różne placówki handlowo-usługowe. Jest tu „Fotokubus” — firma wykonująca wszystkie usługi z zakresu wideo i fotografii w ekspresowym tempie, wypożyczalnia płyt kompaktowych, biuro turystyczne „Plastyka Tour”, stoisko meblowe, sklep rekodzieła artystycznego oraz nadal galeria.

Bl. nr 4 mieści sklep muzyczny Centrali Handlowej Przemysłu Muzycznego, sklep prywatny „Salamandry” z obuwiem, odzieżą, papirniczymi, wyrobami i pasmanterią. We wnęce znajduje się punkt ekspresowego dorabiania kluczy i nabijania zapalniczek. Obok sklep wielobranżowy „Mer”. Z drugiej strony sklep wędliniarsko-mięsny PSS „Spolem”. We wnęce firma „Ekwita” prowadzi sklep wielobranżowy nr 1.

Bl. nr 5 to „Delikatesy” Społem PSS z licznymi stoiskami branży spożywczej.

Bl. nr 6 (w podwórzu) mieści obecnie Punkt Paszportowy Urzędu Wojewódzkiego (Wydz. Spraw Obywatelskich).

Bl. nr 7 w bramie łączącej z 6 jest VI oddz. PZU, który ma również część obsługującą klientów od frontu budynku, tablica informująca o leczeniu kamicy nerkowej, tu też mieści się zakład introligatorski wspólnie z punktem pilnowania i endlu, obok firma handlowa A. Jamoś posiada sklep wielobranżowy. Naprzeciw budynku jest kiosk Ruchu nr 798. W tym bloku stoi również wolne pomieszczenie po firmie „Dom Strój”, a od podwórza jest prowadzona sprzedaż trumien.

Bl. nr 8 od frontu to szereg placówek handlowych i usługowych sklep wielobranżowy, PTTK, biuro turystyczne „Jordan”, „Westa” sprzedaje części do Renaulta, Citroena i Forda, duży sklep „Domar” z meblami i „Orbis” wraz ze sklepem z zabawkami i artykułami branży papirniczej. Na tym bloku znajduje się od strony al. Solidarności gablota biura reklamowego „Mercury”.

W Bl. nr 9 jest prasownia bielizny, pracownia krawiecka i złotnicza, a w bramie łączącej z 10 — toaleta.

Bl. nr 11 położony jest wewnątrz osiedla. Jest tu Przychodnia Medycyny Wieku Rozwojowego i Zdrowia Rodziny ZOZ nr 2 oraz od strony pl. Centralnego Urząd Telekomunikacji Nowa Huta.

GŁOS

TYGODNIK
NOWOHUCKI

Redaktor naczelny: Jan L. Franczyk. Redaguje Kolegium: Janina Dziuro, Krystyna Lenczowska, Sławomir Pietrzyk, Henryka Rosiek. Dział Związkowy: Elżbieta Tosza. Fotoreporter: Paweł Zechenter. Sekretariat: Anna Górka. Telefon redakcji: 44-28-99. Adres: 30-969 Kraków, Huta im. T. Sendzimira, Centrum Administracyjne, bud. „S”, kl. B, pok. 113. Wydawca: „Graf-Press” sp. z o. o. Kraków. DRUK: Krakowska Drukarnia Prasowa, al. Pokoju 3. Nr indeksu 358835.

ZAKŁAD PROD. USŁUGOWY
METAL tel. 48-17-89
PRODUKCJA MONTAŻ SERWIS ŻALUZJI

Z giełdy samochodowej spółki „Sol-hut”

Powoli kończy się urlopowy sezon, coraz więcej osób wraca do domów, więc i ruch na giełdzie większy. Oto wybrane notowania:

fiat 126p: rok prod. 1978 — 6,2 mln, 81 — 7,5 mln, 88 — od 23 do 26 mln, „skladak” z 91 — 17,8 mln; fiat 125p: 73 — 7 mln, 87 — 22,5 mln; fiat uno 55 (84) — 36 mln, fiat 132 (76) — 14 mln, fiat ritmo (81) — 30 mln, trabant (85) — 9 mln, skoda 100 SL (73) — 14 mln, skoda 105 S (83) — 17 mln, opel manta (72) — 10 mln, (75) — 10 mln, volkswagen golf (79) — 30 mln, golf diesel (87) — 68 mln, renault trafic (87) — 80 mln, peugeot (80) — 30 mln, pontiac le mans (89) — 80 mln, datsun cherry (80) — 14 mln.

Z 1,5 mln można było zostać właścicielem syreny z 75 r.

Spór o strych

Nie pierwszy to spór i zapewne nie ostatni, o czym zresztą pisaliśmy na łamach GTN. By poprawić los ludzi znajdujących się w trudnej sytuacji mieszkaniowej, którzy sami z determinacją chcieli się do tego przyczynić, wydano w ubiegłym dziesięcioleciu wiele pozwoleń na zagospodarowanie strychów, adaptację poddaszy. W ten sposób, w stosunkowo krótkim czasie, można było uzyskać sporo mieszkań w dzielnicy Ale. jednocześnie powstało wiele zadrzań i konfliktów pomiędzy „budowniczymi”, a lokatorami mieszkającymi poniżej.

W takiej sytuacji znalazł się również pan Michał Pajor. W os. Willowym nr 3 dokonał adaptacji strychu, na co otrzymał wcześniej (w 1983 roku) pozwolenie ówczesnego Urzędu Dzielnicowego. Szybko uporządkował się pan Pajor z wszelkimi pracami i już zapewne by tutaj mieszkał, ma jednak trudności z podłączeniem instalacji centralnego ogrzewania i gazu, bo sąsiad uparcie protestuje. Sprawa się przeciąga i absorbuje także sąd, gdzie zwaśnione strony szukają rozstrzygnięcia. Choć wszelkie zarzuty zostały wyjaśnione, nie ma jeszcze finału sprawy. Ekspertyza wydana przez biegłego sądowego wyraża pozytywne opinie — że ściany wykonano zgodnie ze sztuką budowlaną, że dokonano wymiany pokrycia dachu etc. Wszystko to zrealizowano w wyznaczanym terminie. Teraz pan Pajor czeka na ostateczny werdykt Naczelnego Sądu Administracyjnego Ośrodka Zamiejscowego w Krakowie.

Myśl złagodzenia problemów mieszkaniowych była przednia, ale w trakcie realizacji pojawiły się nieprzewidziane poprzednio barier. Spory, konflikty zżerają ludziom zdrowie. Stare porzekadło „człowiek człowiekowi wilkiem” bywa nie tak znowu rzadko aktualne. (R)

Jak wypoczywały nasze dzieci?

Przez miesiąc zbieraliśmy informacje o warunkach wypoczynku na koloniach i wczasach organizowanych przez HTS.

● Bardzo zadowolone były dzieci z pierwszych turnusów kolonii w Jablonce i Szczawnicy. Wychowawczynie na kolonii w Szczawnicy wykazały wrecz matczyną troskę o dzieci — prały im ubrania, myły je, obcinały im paznokcie. Bardzo dobre było wyżywienie.

● Obóz żeglarski w Zielonym Gaju zebrał najwięcej uwag krytycznych. Na poszczególne posiłki wydawane były „karteczki”. Ten, komu zdarzyło się zgubić kartkę, miał duże kłopoty z otrzymaniem posiłku. Rodzice dzieci opowiadali o tym, jak pan komendant nie pozwalał dzieciom na spokojne dokończenie posiłków. Chore dzieci nie otrzymywały lekarstw!

● Dzieci i rodzice negatyw-

nie ocenili wyżywienie na drugim turnusie kolonii w Karnitach i w Świnoujściu (szkoła nr 10). Członkowie kierownictwa tej drugiej placówki próbowali cenzurować rozmowy telefoniczne, przerywając je w chwili kiedy uznawali wypowiedzi dzieci za niezgodne ze swoim interesem.

● Nadeszły szokujące informacje dotyczące wyjazdu dzieci do Ostrowa. Organizatorzy nie zapewnili prawidłowych warunków wyjazdu. Dzieci wskakiwały do ruszającego pociągu! Mały dworzec w Pleszewie nie był w stanie pomieścić blisko 400 dzieci i rodziców, a fatalna organizacja i ogólny bałagan dopełniły obrazu całości.

● Wiele krytycznych uwag padło pod adresem organiza-

torów wczasów w Koninkach. Kierownictwo ośrodka często wyłączało światło, a niezamykana na noc brama wjazdowa pozwalała złodziejom na okradanie samochodów. Kawiarnia w ośrodku wczasowym w Koninkach stała się zwykłą knajpą piwiarnianą dla okolicznych mieszkańców.

● Podobne zarzuty spotkały kierownictwo wczasów w Karnitach. Między innymi uniemożliwiono korzystanie z boiska do piłki siatkowej, organizując na nim pole namiotowe. Wczasy w Karnitach oceniono jako o wiele gorzej zorganizowane niż w latach poprzednich. Chwalono jedynie poziom wyżywienia.

● Mamy nadzieję, że komórki HTS odpowiedzialne za organizację wypoczynku poważnie potraktują negatywne opinie zgłoszone przez naszych pracowników.

Tydzień

To co stało się w nocy z 18 na 19 sierpnia zogniskowało niepokój całego świata. W jakim kierunku rozwinię się dalsza sytuacja w Związku Sowieckim? Czy przewrót oznacza koniec rozbudzonych nadziei Litwy, Łotwy czy Estonii? Zapewne najbliższe dni przyniosą, przynajmniej częściowo, odpowiedzi na te pytania. Jedno co nie dziwi i w zasadzie nie zaskakuje, to sam

Lekcja

praktycznego komunizmu

przewrót jako technika zdobywania władzy. Najbardziej typowy sposób przejmowania rządów w krajach komunistycznych i dyktatorskich, czyniony zwykle — tak zresztą jak i teraz w Moskwie — w imię obrony kraju, ratowania ludności i gospodarki, hamowania anarchii, rozpadu państwa itd., itd.

Niewątpliwie neutralizacja przewrotu i powrót do władzy tzw. reformatorów (co niestety mało prawdopodobne) będzie oznaczał kres komunizmu w Związku Sowieckim. Nie znaczy to, że Rosja zrezygnuje ze swoich dążeń do hegemonii, ale to już inna sprawa. Natomiast trudno przewidzieć co stanie się gdy zwycięstwo odniesie partyjnopolicijny „beton”. Możliwe jest w zasadzie wszystko...

JAN L. FRANCZYK

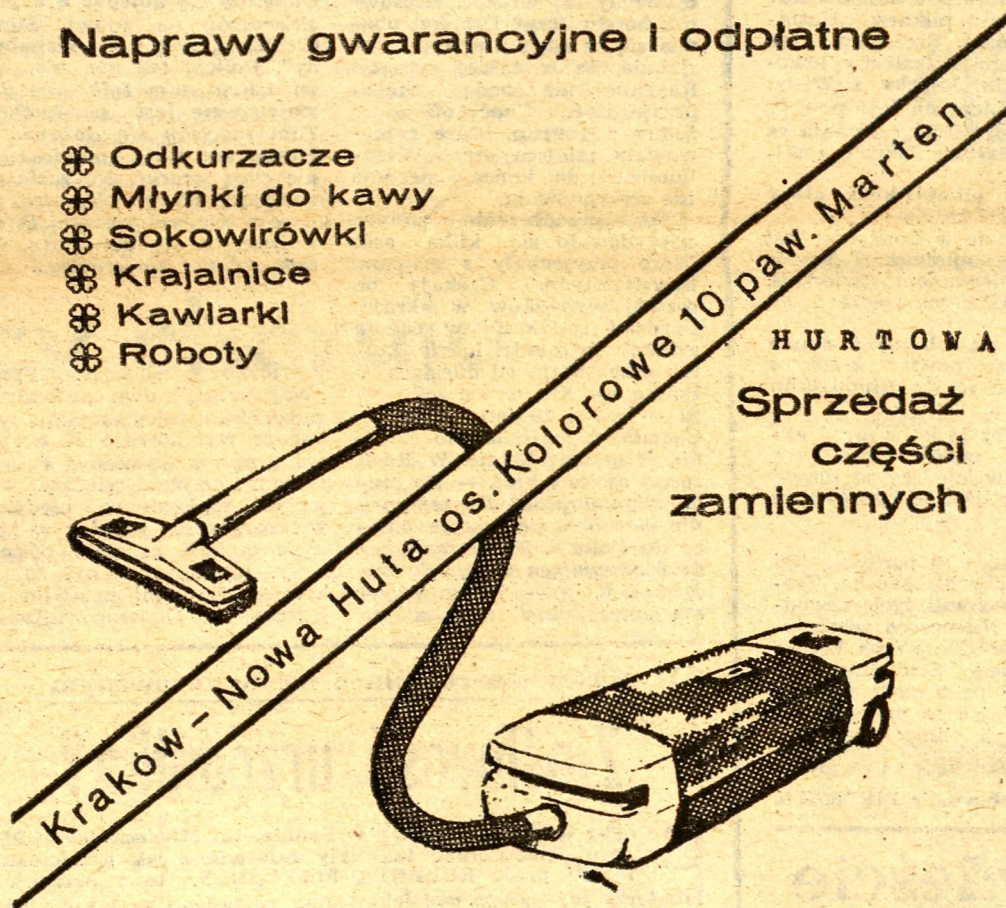
PS. Historia bywa niekiedy szybsza niż cykl wydawniczy tygodnika. Dzisiaj (a piszę to w czwartek) wydaje się że przewrót w Związku Sowieckim został zdławiony. W nowej sytuacji politycznej szanse Litwy, Łotwy i Estonii na oderwanie się od Kraju Rad zdają się być o wiele większe niż jeszcze dwa tygodnie temu. Sytuacja ta zrodziła także nowe wyzwanie dla naszej wschodniej polityki zagranicznej. I jeszcze jedna uwaga — niedawna próba przewrotu pokazała jak palącą sprawą jest pozbycie się, stacjonujących na terenie naszego kraju, sowieckich wojsk.

WYTNIJ! ZACHOWAJ!
MECHANIKĘ POJAZDOWĄ
solidnie wykonuje. Franczyk Faluch, tel. 48-37-17
(od 7 do 8 i po 21)

zelter SERWIS

Naprawy gwarancyjne i odpłatne

- ⊗ Odkurzacze
- ⊗ Młynki do kawy
- ⊗ Sokowirówki
- ⊗ Krajalnice
- ⊗ Kawlarki
- ⊗ Roboty

HURTOWA
Sprzedaż części zamiennych

FOTO KUBUS * FOTO KUBUS * FOTO KUBUS * FOTO KUBUS * FOTO KUBUS * FOTO KUBUS

"FOTO VIDEO ART KUBUS"

Labolatorium Fotograficzne Galeria TPSP os. Centrum B, bl. 3

60 MINUT

ceny promocyjne — 1 odbitka tylko 2 200 zł na materiałach "FUJI", przyjmujemy zamówienia na wszelkie uroczystości np. wesela, chrzty itp.

REALIZUJEMY WSZYSTKIE ŻYCZENIA KLIENTÓW!!!

FOTO KUBUS * FOTO KUBUS * FOTO KUBUS * FOTO KUBUS * FOTO KUBUS * FOTO KUBUS

Henryk Loska o polskiej piłce

(Ciąg dalszy ze str. 1)

— Zasada nie ukończenia 23 lat dla uczestników turnieju olimpijskiego w Barcelonie została wprowadzona po raz pierwszy w historii tych rozgrywek i okazała się rzeczywiście dla nas pomocna. Obecnie nie ma „wyrwania” sobie nawzajem zawodników przez poszczególne reprezentacje. Funkcjonuje w miarę stabilna i reprezentacja i powstała przede wszystkim drużyna olimpijska składająca się z młodych zawodników. Ponadto udoskonaliliśmy kalendarz rozgrywek. No i wreszcie znalazły się odpowiednie pieniądze...

♦ Czyżby Polski Fundusz Olimpijski postawił głównie na piłkę nożną?

— Nie ma tak dobrze. Jak na razie PFO nie przeznacza dla piłkarzy żadnych pieniędzy do chwili zakwalifikowania się do dalszych gier. Dopiero po wygraniu eliminacji otrzymamy z tego funduszu środki na dalszą część rozgrywek. Obecnie w dużej mierze finansują nas dwie amerykańskie firmy Morrison i Knutson.

♦ Jaki mają w tym interes?

— Sam początkowo nad tym się zastanawiałem, gdyż obie firmy na razie nie prowadzą żadnych interesów w Polsce. Sądzę jednak, że jest to polityka dalekowzroczna. Wiadomo, że przyszłe Mistrzostwa Świata odbędą się w Stanach Zjednoczonych. Sponsorzy liczą na to, że do tego turnieju awansuje polska reprezentacja.

♦ Czy tylko amerykańscy sponsorzy są tak dalece przewidujący?

— Nie. Zdajemy sobie sprawę w kierownictwie PZPN, że już dzisiaj trzeba tworzyć zreby drużyny na Mistrzostwa Świata w 1994 r. Na pewno drużyna olimpijska będzie tu przysłówiową „kuźnią kadr”. Myślmy już nawet o przygotowaniach drużyny do jubileuszowych Igrzysk Olimpijskich w 1996 roku.

♦ Świadomość szansy gry w I reprezentacji Polski na MS w 1994 r. wpływa chyba mobilizująco na zawodników?

— Na pewno. Nie ukrywamy przed zawodnikami możliwości przed jakimi stoją. Wszyscy trenerzy ze sobą współpracują. Udało nam się dzięki temu stworzyć zgrany zespół olimpijski, który nie posiada co prawda wielkich gwiazd, ale gra dobrze jako całość. Zawodnicy Ci nie znajdują się na czołowych gazet, ale grają b. dobrze i chcą wykorzystać szansę zakwalifikowania się do turnieju olimpijskiego.

♦ W drużynie olimpijskiej pojawili się krakowscy piłkarze...

— Przecież musiałem zauważyć dobrą grę zawodników z Krakowa. „Hutnik” i „Wisła” zajmują czołowe lokaty w ekstraklasie. Ponadto od kilku lat znakomicie tutaj szkolili się młodych piłkarzy, którzy odnoszą sukcesy w skali kraju.

♦ Na jakich krakowskich zawodników liczy pan najbardziej?

— Sprawdził się w drużynie olimpijskiej piłkarze „Hutnika” Mirosław Waligóra i Marek Koźmiński. Szczególnie ten drugi jest w drużynie b. potrzebny. Długo szukaliśmy lewonożnego obrońcy. Znakomicie grał Marcin Jatocha z Wisły, ale odniósł kontuzję w meczu z Irlandią. Liczę na jego powrót do zdrowia i do drużyny. W kręgu mojego zainteresowania są jeszcze Krzysztof Bukalski z Hutnika i Dariusz Marzec z Wisły.

♦ Powracając do obecnych eliminacji olimpijskich, który z meczów sprawił panu największą radość?

— Zwycięstwo 1:0 z Anglią, na wyjeździe w Londynie, jest dużym naszym sukcesem. Coach drużyny angielskiej Taylor na łamach katowickiego „Sportu” z ubolewaniem stwierdził, że była to pierwsza porażka po 120 rozegranych meczach, od czasu gdy zaczął prowadzić zespół.

♦ Czy ta drużyna olimpijska, która na obecnym etapie rozgrywek spisuje się tak dobrze ma szansę powtórzyć sukces słynnego teamu K. Górskiego i zagrać w finale olimpijskim w Barcelonie o złoto?

— Sprawa nie jest prosta. Nie wystarczy tylko wygrać eliminacje, ale na wiosnę trzeba przebrnąć przez ćwierćfinały, aby zagrać w turnieju olimpijskim. Oczywiście szanse naszej drużyny są b. duże, niemniej nasza praca jest w porównaniu z innymi selekcjonerami trudniejsza.

♦ Dlaczego?

— Przede wszystkim jest ogromna różnica w poziomie ligi polskiej porównując z niemiecką, włoską czy hiszpańską. Trener Kubala z Hiszpanii bierze w każdej chwili tych zawodników, którzy grają najlepiej w lidze. W Niemczech selekcjoner na wiosnę, w trakcie rozgrywek ćwierćfinałowych będzie mógł wystawić w drużynie np. 21-letniego Strümbfayra z „Bayernu”, który już będzie po kilku występach pucharowych. Tacy zawodnicy, bez specjalnego wcześniejszego przygotowania, mogą znakomicie grać w reprezentacji olimpijskiej.

Dziękuję za rozmowę
Sławomir PIETRZYK

Wakacje w mieście

KONKURS ZE SPONSOREM Nr 9

Tym razem sponsorem konkursu jest Edward Bielak właściciel Delikatesów „U Bielaka” w os. i to będzie pierwszym pytaniem w naszym konkursie

1. Gdzie mieszczą się Delikatesy „U Bielaka”?

2. Wymień przynajmniej 5 gatunków wędlin tam sprzedawanych, w tym dostarczane z Bytomia cieniokie, surowe kiełbaski, które są rzadko spotykane w Krakowie, ale za to b. popularne na Śląsku.

3. Jak przechowywane są napoje, soki i piwo w Delikatesach „U Bielaka” (co widać po wejściu do sklepu.)

Wśród uczestników zostaną rozlosowane bony towarowe na zakupy w Delikatesach „U Bielaka” o wartości pół miliona zł. Na prawidłowe odpowiedzi oczekujemy w redakcji do 30 sierpnia br.

KONKURS NR 7 ZOSTAŁ ROZSTRZYGNIĘTY. Oczywiście FH „Baśka” znajduje się w os. Przy Arce (dawniej os. Dąbrowszczaków). Znakomite paczkowane wędliny są sprzedawane z Zielonej Góry i Puław, a nową i korzystną dla klientów formą sprzedaży jest okienko czynne do późnych godzin wieczornych. Wśród osób, które prawidłowo odpowiedziały na pytania wylosowali nagrody: Rafał Grzybaczak os. Kościuszkowskie 11/87 piłkę nożną, Monika Leszczyńska os. Kalinowe 3/58 kasetę magnetofonową, Lucyna Śiępińska s. Handlowe 9/8 buciki letnie.

(Ciąg dalszy ze str. 2)

Zszokowana dziewczynka zapamiętała jedynie, że sprawca był młody ale starszy od tatusia i że miał na sobie koszulę w niebiesko-białe pasy. Policjanci przypomnieli sobie, że z podobnymi sprawami mieli do czynienia w ubiegłym roku. Chłopak też był młody, robił to samo, z tą tylko różnicą, że wprowadzał dziewczynki do piwnicy. Natychmiastowa akcja. Gdy zajęli do mieszkającego w Pleszowie podejrzanego, w łazience suszyła się jeszcze koszula w biało-niebieskie pasy. 18-letni chłopak przyznał się do winy.

Wygląda niepozornie, taki niewyrosnięty mężczyzna albo przerosnięte dziecko, mówi o o nim policjantka. Bez żenady przyznaje, że podobała mu się mała dziewczynka. Uczeń szkoły przyzakładowej, tak opowiada o sobie: Moje zainteresowanie tymi dziewczynkami zaczęło się w marcu 1990 r. Zdarzyło mi się to wówczas gdy wracałem ze szkoły względnie z praktyki. Dojeżdżałem autobusem 139 na os. Stalowe,

Szklane Domy, Wandy, Szkolne. Na os. Szkolnym jest taki blok dość długi. Miałem się udać gdzieś indziej ale jakoś tam mnie przyciągnęło. Przed blokiem bawili się dwie dziewczynki. Upatrzyłem sobie jedną. W pewnym momencie zauważyłem, że wchodzi do klatki. Poszedłem za nią, złapałem ją za rękę a potem za nogę przez spódniczkę. Dziewczynka zaczęła mnie prosić żebym ją puścił. Puściłem.

Matka zdaje sobie sprawę, że ma syna zboczeńca. Leczy go ale jak widać bez większego rezultatu.

Mariusz C. został zatrzymany w policyjnym areszcie. Policja wnioskuje o zastosowanie w stosunku do niego aresztu tymczasowego. Wypadek z sierpnia br. byłby piątym czynem lubieżnym, do którego się przyznał. Jest pod obserwacją biegłych lekarzy psychiatrów. Za czyny lubieżne popełnione w ubiegłym roku nie wytoczono mu jeszcze sprawy. Efekt taki jak wyżej.

Gwałt z miłości?

Było już po 22. 11 sierpnia. W jednym z bloków przy ul. Polewki 16-letni Krzysztof B. zaplanował gwałt.

Wcześniej był na meczu na stadionie Wisły. Po meczu wspólnie z kolegą pili wino domowej roboty. Jak twierdzi, sam wypił półtoręj butelki. Pod pretekstem pożyczania

Winda

paczki papierosów wtargnął do mieszkania sąsiadki z nożem w rękę. Przyłożył go jej do gardła, złapał za włosy, zaciągnął do łazienki by plastrzem zakneblować jej usta. Plastru nie było. Musiały wystarczyć figi i ręka. Zgwałcił ją kilkakrotnie. Kobieta dostała krwotoku. Po odbyciu stosunków zawiłowała ją z powrotem do łazienki. Kazał się umyć. Sam też zmył z siebie krew. W tym czasie w mieszkaniu spało dziecko gwałconej kobiety.

Wsio normalno?

(Ciąg dalszy ze str. 1)

te wieczorem — dotarli do Krakowa w poniedziałek po południu. Cztery osoby, które przyjechały własnymi samochodami w poniedziałek rano i zarezerwowały pokoje, zwolniły je już po południu i zdecydowały się wracać. Kierownik hotelu Józef Dziadoń obawia się że ruch turystyczny osłabnie, że w takiej sytuacji Rosjanie nie będą chcieli przyjeżdżać. Choć oficjalnie żadna z 4 grup, które rezerwowały miejsca w „Wagabundzie” do końca sierpnia nie zrezygnowała.

Na przedłużenie pobytu, zdecydowało się kilka osób które przyjechały z grupami turystycznymi. Czekają na rozwój wypadków w kraju. Bardziej radykalni w ocenie sytuacji są młodzi ludzie, którzy przebywają od miesiąca w Polsce. — Nie wróce do kraju — mówi 28 letni Kola. — Chciałbym wyjechać do Francji. Mam tam babcię. W Rosji został ojciec i brat. — Do czego mam wracać? Do tej pory nie starałem się jeszcze o wizę do Francji. Teraz może będzie sprzyjająca okazja do wyjazdu... Kola — jak mówi — ma „muzykalne” ręce, a na

nich złoty sygnet. Nie splamił się pracą fizyczną. Najpierw tam w swoim kraju „operował” na bazarach („trzy karty”), po przyjeździe do Polski najpierw handlował wodką, potem — złotem, teraz pośredniczy, skupując towary od rodaków. Nie, praca za 5 tys. zł za godzinę na budowie w Polsce nie dla niego!

— Właściwie to nie bardzo wiem gdzie tych, którzy chcieliby się ubiegać o azyl — skierować — mówi Stefan Cieślak z recepcji „Wagabundy”. Policja też nie wie, powiedziano nam tylko, że przy wojewodzie jest gar-kuchnia. Tam mogliby się dożywić ci, którzy nie mają pieniędzy i nie chcą wracać. Na razie pozostający dłużej placą za pokoje z własnej kieszeni. Dzwoniliśmy też do konsulatu. Oni tam też nic nie wiedzą...

Wtorkowy wieczór. Przed „Wagabundą” dwa autokary z radzieckimi rejestracjami: swe bagaże wyladowuje 39 osobowa grupa z Kamieńca Podolskiego. Też mało wiedzą... wyjechali z domu w niedziele wieczorem. Na granicy w Medyce czekali przeszło półtora doby. Ich autokar był 36 w kolejce. Za nimi ustawili się jeszcze 6. O wprowadzeniu

stanu wojennego dowiedzieli się na granicy. Poza tym — celnicy zachowywali się „normalnie”. Wojska w okolicy nie zauważyli.

— Wie pani, Gorbaczow miał wielu wrogów, ale wprowadzenia stanu wojennego nie spodziewaliśmy się. Nic na to nie wskazywało. To prawda, że żyje się nam nielekkko. Najniższa pensja wynosi 80 rubli, a bochenek chleba kosztuje 80 kopiejek. Wszystko kupuje się na bazarach — oczywiście znacznie drożej...

— Będziemy w Polsce dwa dni. I oczywiście wracamy — tam zostały nasze dzieci...

Korespondenci zagraniczni donoszą, że poza manifestacjami, na ulicach jest właściwie „normalnie”. Dowódcy wojskowi odpowiedzialni za zachowanie wojska mówią o ich przemieszczeniu, a poza tym sytuację określają jako „normalną”. Rosjanin przyjeżdżający na dworzec w Warszawie zagarnięty przez dziennikarkę też mówi, że sytuacja jest „normalna”. Tak było w środę rano...

Krystyna LENCZOWSKA

SM Mistrzejowice-Północ na cenzurowanym

Złośliwość urzędnika?

Gdyby wszystkie sprawy w Spółdzielni Mieszkaniowej Mistrzejowice-Północ tak były załatwiane jak przekazanie lokalu przez ROBERTA MATUSIKA, to z pewnością lokatorzy już dawno podziękowaliby zarządowi za takie administrowanie. Być może więc, że sprawa ta jest wyjątkiem. W każdym razie, jeśli to nawet wyjątek — to wyjątek drażliwy.

Robert Matusik wynajmujący w os. Bohaterów Września lokal na magiel, po podniesieniu czynszu do 50 tys. za metr kw. uznał interes za nieopłacalny i postanowił z niego zrezygnować, o czym powiadomił administrację pod koniec marca br. Od tego momentu, przez kilka miesięcy, trwało przekazywanie domieszczania. Inspektor prowadzący sprawę — urzędnik SM Mistrzejowice-Północ, nie ustaliła na samym wstępie wykazu usterek do usunięcia i za każdą wizytą „ujawniała” wciąż nowe pozycje. Działając w ślimaczym tempie przesuwiała także terminy kolejnych oględzin wnętrza lokalu. I tak przeciągnęła się sprawa do 7 czerwca br. Pan

Matusik, nie użytkując lokalu zapłacił za te „puste” miesiące, by nie przedłużać kłopotliwych mediacji ze Spółdzielnią. Chociaż wszystko mogło się odbyć sprawniej bez narażania lokatora na dodatkowe — niebagatelne — koszty.

Pan Matusik był optymistą sądząc, że w ten sposób zakończy się ostatecznie sprawa przekazania lokalu. Pani inspektor niestety nadal trzyma „na muszce” nieszczerzego eks-maglowicza. Odbiór techniczny odbył się, klucze złożono na biurku spółdzielczego urzędu, ale na tym nie koniec. Przedstawiono szacunkowo obliczone procenty i koszty zużycia armatury na sumę prawie 3 mln złotych.

W międzyczasie tenże lokal postanowił wynająć ktoś inny. Przyszły nowy użytkownik otrzymał również dokument stwierdzający stan techniczny armatury. Sprawa okazała się nieuczciwa, gdy doszło do konfrontacji owej dokumentacji pomiędzy p. Matusikiem a nowym użytkownikiem. Przykładowo, w momencie przekazywania lokalu pani inspektor określa stopień zużycia baterii wannowej na 80 proc., a nowemu nabywcy wpisuje tylko 10 proc. Podobnie rzecz się ma z innym sprzętem: zużycie zlewozmywaka w jednym przypadku 50 proc., a w drugim tylko 30 proc., miski ustępowej aż 90 proc i tylko 40 proc. (poprawione na 60 proc.).

Porównywano te dwa pisma-dokumenty (nawiasem mówiąc sporządzone bardzo starannie) z rosnącym zdumieniem. Nowy lokator nie dał się nabrać i szybko z ofertą zrezygnował. Dawny użytkownik — pan Matusik — złożył odwołanie do Spółdzielni, odpowiedź nie otrzymał i zastanawia się czy całej sprawie nie skierować do właściwej instytucji, co mu radca prawny wyraźnie sugeruje. (R)

Sprawca został zatrzymany zaraz po zgłoszeniu gwałtu na policję. Zabrano go z domu. Przyznał się do winy, na swoje usprawiedliwienie mając tylko to, że sąsiadka mu się podobała. Krzysztof B. został doprowadzony do Sądu dla Nieletnich, który zdecydował o umieszczeniu go w schronisku dla nieletnich. Sąd zakwalifikował ten czyn jako gwałt

aury?

ze szczególnym okrucieństwem. Gdyby odpowiadał jako pełnoletni obciążony byłby zbrodnią, na którą otrzymuje się karę pozbawienia wolności od trzech lat wzwyż.

Krzysztof ma 190 cm wzrostu. Jest krąbny, mrukowaty. Twierdzi, że zdarzyło mu się to po raz pierwszy. Jest uczniem II klasy Zasadniczej Szkoły Zawodowej.

Zaszedł ją od tyłu

Ta kobieta wracała po godz. 23 z pracy 15 sierpnia. Mieszka na Wzgórzach Krzesławickich.

Tramwaje zjeżdżały już do nowohuckiej zajezdni. Postanowiła więc dojść do przystanku autobusowego gdzie zatrzymuje się nocny autobus. Znajdowała się w rejonie skrzyżowania ulic Ujastek z Mrozową gdy nagle została od tyłu zaatakowana przez mężczyznę. Ten po przyduszeniu jej rzucił ją na trawę brutalnie gwałcąc. Ucieka w krzaki dopiero w momencie gdy słyszy, że od strony kombinatu ktoś nadchodzi. Była to dziewczyna z plecakiem. Przeraziła się widząc zgwałconą. Obie ledwo żywe ze strachu dobiegły do zajezdni tramwajowej i stamtąd zawiadomiły policję i pogotowie. Kobieta doznała poważnych obrażeń narządów rodnych. Będąc w szoku zapamiętała jedynie, iż mężczyzna który postąpił z nią tak brutalnie miał brodę i był w marynarce. Sprawca nie jest znany do tej pory.

Odbiło i emerytowi

55-letni Józef K. odpowiadał będzie za usiłowanie gwałtu na 18-letnią dziewczynę. I znowu zdarzenie miało miejsce 15 sierpnia, tym razem w bloku przy os. Kościuszkowskim o godz. 10 rano.

W jego mieszkaniu zjawiała się młoda dziewczyna. Przysła odebrać list od chłopaka, który przebywa za granicą, a przez kolegę właśnie go jej przesłał. Miał kolegi otwiera drzwi jego ojciec. Wciąga dziewczynę i w przedpokoju usiłuje ją zgwałcić. Dziewczyna broni się zdecydowanie. Uda jej się uciec. Zgłasza usiłowanie gwałtu na policję. Podaje adres. W tym samym dniu amator młodych dziewcząt zostaje zatrzymany i doprowadzony do Prokuratury. Prokurator postanawia oddać emeryta pod dozór policji do czasu rozprawy. Melduje się on więc dwa razy w tygodniu u policjantów.

Do winy przyznał się i wyraził skruchę. Mówi, że nie wie co mu odbiło.

Janina DZIURO

(Ciąg dalszy ze str. 1)

Diagnozą

chorób zawodowych zajmują się wyspecjalizowane jednostki służby zdrowia, wyznaczone przez Państwowy Inspektorat Sanitarny. Są to z reguły kliniki chorób zawodowych i poradnie chorób zawodowych. Jeśli to konieczne, Minister Zdrowia i Opieki Społecznej może upoważnić do prowadzenia badań inne placówki zdrowia (kliniki, laryngologiczne, pulmonologiczne).

O odszkodowania z tytułu schorzeń zawodowych można ubiegać się dopiero wtedy, gdy komisja lekarska stwierdzi, że na podstawie ustawy pracow-

wość tezy, że im więcej papierosów wypalasz oraz, im dłużej pracujesz w kombinacie, tym bardziej jesteś narażony na choroby. W grupie wiekowej 20—29 lat przewlekły nieżyt oskrzeli wystąpił u ok. 11 proc., w grupie 30—39 lat już u ok. 18 proc., a wśród czterdziestolatków aż 29 proc. osób trzeba było poddać leczeniu. Najwięcej chorych pracowało w Koksowni (co trzeci palacz tytoniu cierpiał na przewlekły nieżyt oskrzeli). Pośród robotników jednej i tej samej grupy zawodowej w różnym stopniu występowała zachorowalność na choroby zawodowe, np. spawacze pracujący w zamkniętych pomieszczeniach wdychają większe ilości szkodliwych oparów niż ich koledzy pracujący na o-

zmniejszania się i starzenia załogi. W 1988 r. w kombinacie pracowało 31,7 tys. pracowników, a w 1990 r. tylko 29,3 tys. Stare kadry, pozostające na swoich stanowiskach bardziej z przyzwyczajenia niż z powodu gratyfikacji finansowej, powoli wykruszają się — głównie ze względu na zły stan zdrowia. W roku 88 na renty odeszło 638 pracowników, w roku 90 — aż 797. W tych samych latach do emerytury dotrwało tylko 195 hutników (w 88 r.) i 782 (w 90 r.).

Większa liczba rencistów niż emerytów nie powinna dziwić. Warunki pracy w kombinacie tak negatywnie wpływają na zdrowie robotników, że zaskoczeniem są nie tyle choroby co przystosowanie się ludzi do warunków, w których (gdyby

Hutnicy chorują

nik może pobierać świadczenia pieniężne z tytułu choroby. Często wymaga to skomplikowanych i długotrwałych badań oraz, czego nie można pominąć, długiej drogi dokumentów z jednego biurka urzędniczego na drugie.

Badania

kompleksowe załogi kombinatu przeprowadzono dwukrotnie: w latach 1972—74 oraz 79—81. Wyniki tych pierwszych potwierdziły przypuszczenia, że ze stosunkowo młodej załogi (o średniej wieku 36 lat) stan zdrowotny tylko 1/3 badanych nie budził zastrzeżeń. Aż 67 proc. robotników stanowiły osoby palące tytoni, a tylko 19 proc. nie było nigdy palaczami. Jeszcze gorzej jest z odżywianiem. Na stu pracowników kombinatu prawidłowo odżywiało się tylko jedenastu (wyniki badań z lat 1979—81 były jeszcze gorsze).

Przed pójściem do pracy jedynie 10 robotników ze 100 spożywało w domu śniadanie. Złe nawyki żywieniowe wyniesione z domu rodzinnego i utrwalone w nienajlepszych stołówkach pracowniczych — późne śniadania i obfite kolacje, pokarm z nadmiarem tłuszczów i węglowodanów — były przyczyną nadwagi stwierdzonej u 40 proc. robotników. Z 2700 osób poddanych badaniom nieżyt oskrzeli wystąpił u co piątego pracownika hut, przy czym statystyki znów potwierdziły prawdzi-

twartej przestrzeni. Podwyższony poziom cholesterolu we krwi może być spowodowany (np. u garowych) promieniowaniem podczerwonym występującym przy spaleniu surowki. Następstwem tego zaburzenia bywają choroby układu krążenia — bardzo często nadciśnienie. O tym, jak szkodliwa jest praca garowego niech świadczy fakt, że w latach 1972—74 tylko 20 proc. garowych liczyło ponad 40 lat życia. Reszta musiała zmienić stanowisko pracy na mniej uciążliwe lub przejść na rentę. Nierzadko garowi umierali na choroby układu krążenia przed osiągnięciem wieku emerytalnego.

Starzeje się załoga

Chorobami zawodowymi zbierającymi największe zniszczenia są schorzenia układu oddechowego i uszkodzenia słuchu. W roku 1990 rozpoznano 63 przypadki nieżyty oskrzeli (w 1988 r. tylko 37 zachorowań). Mniej stwierdzono przypadków astmy oskrzelowej, zapalenia gardła i krtań, zawodowego uszkodzenia słuchu, pylicy płuc i zawodowego raka krtań. Więcej natomiast było przypadków raka płuc i zatruc tlenkiem azotu.

Dla uściślenia danych należy dodać, że w 1988 roku statystyki obejmowały również emerytów — byłych pracowników Kombinatu, natomiast w 1990 r. — tylko czynnych zawodowo hutników.

W Hucie im. T. Sendzimira istnieje stała tendencja do

to było możliwe), powinny pracować tylko roboty.

Wszystko to wpływa niekorzystnie nie tylko na zdrowie zatrudnionych, lecz również na wydajność ich pracy oraz na budżet zakładu. Jednorazowe odszkodowania wypłacane przez kombinat z tytułu utraty zdrowia wskutek chorób zawodowych wyniosły ok. 15,6 mln zł w 1988 r. (dla 144 osób) i 756,7 mln zł w 1990 r. (dla 143 osób).

W porównaniu z 1988 w roku 90 zmniejszyła się liczba nieobecności w pracy, spowodowanych chorobami. Jest to jednak związane ze spadkiem liczby zatrudnionych. Zasadniczą przyczyną nieobecności były choroby układu oddechowego i układu krążenia.

Wśród lekarzy panuje zgodność opinii, że lepiej zapobiegać chorobom niż je leczyć. Działania te, to

profilaktyka

która powinna polegać, zdaniem prof. Kiecia, przede wszystkim na prawidłowym odżywianiu i odpowiedniej ilości ruchu na (w miarę możliwości) świeżym powietrzu. Po to, by nie dopuścić do szkodliwej nadwagi i związanych z nią chorób układu krążenia należy prawidłowo odżywiać się: jeść mniej tłuszczów i węglowodanów — więcej jarzyn i owoców; pożywnie śniadania — lekkostrawne kolacje, posiłki częste — ale nie obfite.

Janina WINIEWSKI

SKLEP WIELOBRANŻOWY

ALICJA

os. Zielone 6

— farby, lakiery, wykładziny, kosmetyki a także

— 1000 i 1 niezbędnych dla Twojego domu drobiazgów!

CENY ATRAKCYJNE!

Nowo otwarty sklep

„SALAMANDRA”

os. Centrum B, bl. 4

poleca:

□ pasmanterię ◇ obuwie damskie □ odzież damską ◇ artykuły papiernicze, szkolne i biurowe sprzedaż detaliczna i hurtowa (rachunki)

Meble kuchenne w dużym wyborze, również na szafki ■ Meblościanki — długość od 2.70 do 4.20 ■ biurka ■ stoliki RTV ■ komody ■ szafki na buty

poleca

SKLEP MEBLOWY

al. Planu 6-letniego 120

FIRMA HANDLOWA

„CIZEMKA”

Kraków-Nowa Huta, os. Teatralne 3

poleca w bardzo dużym asortymencie

(150 wzorów)

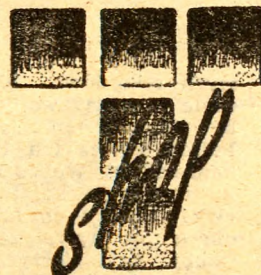
OBUWIE

- młodzieżowe — szkolne
- dziecięce — przedszkolne
- damskie
- męskie
- sportowe

Oferujemy atrakcyjnie niskie ceny!

Zapraszamy w godz. 11—19, w soboty 10—14.

ŻYCZYMY UDANYCH ZAKUPÓW!

SKLEP

Nowa Huta

os. Urocz. 1

tel. 44-24-04

TO TWÓJ STYL

Tu kupisz dla siebie i Twojej Rodziny

- ▲ art. spożywcze
- ▲ art. papiernicze
- ▲ środki czystości
- ▲ kosmetyki
- ▲ odzież
 - damską
 - męską
 - dziecięcą

Zapraszamy w godz. 10—19, w soboty 9—14.

ŻYCZYMY UDANYCH ZAKUPÓW!!!

GŁOS

HUTY

im. SENDZIMIRA

- ♦ Rada Pracownicza HTS chce przekazać swoje uprawnienia ministrowi
- ♦ Podpis prezydenta potrzebny pod nową ustawą.

Bardzo burzliwie przebiegł w Hucie im. T. Sendzimira poprzedni tydzień. Wprawdzie zakończył się konkurs na stanowisko dyrektora, ale Rada Pracownicza po wielogodzinnych konsultacjach z przedstawicielami wszystkich hutniczych związków zawodowych nie zdecydowała się powierzyć dyrektor-skiego fotela zwycięzcy konkursu Stanisławowi MO-CZULSKIEMU. Uznano, że taka decyzja prawdopodobnie jeszcze bardziej zaostreżyłaby i tak wyjątkowo napiętą sytuację, spowodowaną przede wszystkim konfliktem Rady z Komisją Robotniczą Hutników. W tekście uchwały z środowego (14 bm.) posiedzenia czytamy o zwróceniu się

do ministra przemysłu i handlu w sprawie powołania w HTS dyrektora menedżera. Z pewnością pozwoliłoby to

Czekamy na dyrektora menedżera?

na zakończenie większości wewnętrznych sporów i przerwaniu prowizorycznej sytuacji w zarządzaniu hutą, trwającej od kilku miesięcy.

Na razie status quo?

Tak więc w hucie nadal nie ma dyrektora, a sytuacja dla wielu osób staje się coraz mniej klarowna. Kto teraz rządzi hutą? Z tym pytaniem zwróciłem się do przewodniczącego Rady Pracowniczej Józefa Kręzółki.

— Sytuacja w HTS nie zmieniła się. Do momentu decyzji z ministerstwa przedsiębiorstw nadal kieruje Ryszard Kaczor, który jako tymczasowy kierownik posiada wszelkie uprawnienia dyrektora HTS. My natomiast wysłaliśmy dwa pisma do Warszawy: jedno do Ministerstwa

Przemysłu i Handlu, a drugie do Ministerstwa Przekształceń Własnościowych.

Pierwsze pismo dotyczy ob-sadzenia stanowiska dyrektora oraz ewentualnej komercjalizacji huty. Czytamy w nim, że Rada Pracownicza postanowiła zobowiązać swoje prezydium do podjęcia rozmów z ministrem. Przedmiotem takiego spotkania miałyby być rozpatrzenie aktualnej sytuacji gospodarczej huty, przedstawionej przez jej zarząd, oraz uzyskanie informacji w kwestii zamierzeń rządu co do hutnictwa, ze szczególnym uwzględnieniem HTS. Czytamy w piśmie również o ewentualnym rozważeniu przez

największego polskiego przedsiębiorstwa. Minister ma do wyboru przynajmniej kilka wariantów postępowania.

Może przekształcić hutę w jednoosobową spółkę akcyjną skarbu państwa, czego od dłuższego czasu domaga się KRH. Do takiego rozwiązania przychylił się ostatnio również zarząd huty. Według drugiego wariantu HTS może nadal pozostawać przedsiębiorstwem państwowym, ale na mocy nowej ustawy bez Rady Pracowniczej kierowanym przez dyrektora menedżera. Na tym jednak nie koniec. Okazuje się bowiem, że huta może zostać przekształcona w spółkę, ale

nie br. Także w tej sprawie członkowie Rady dostrzegają konieczność spotkania z ministrem. Pomogłoby to w wypracowaniu wspólnego stanowiska w sprawie komercjalizacji huty.

W swoim piśmie Rada proponuje uzgodnienie harmonogramu czynności, związanych ze wspomnianą komercjalizacją, a także ustalenie zakresu preferencji przy zakupie akcji przez pracowników huty, uzgodnienie ilościowego składu Rady Nadzorczej, z uwzględnieniem miejsc dla przedstawicieli załogi oraz uzgodnienie składu zarządu. Ostatnim punktem jest ustalenie nazwy skomercjalizowanego przedsiębiorstwa.

W przypadku wybrania wariantu przekształcenia huty w spółkę skarbu państwa hutnicy i ministerstwo będą mieli jeden twardy „orzech do zgryzienia”. Co począć z tymi zakładami, które już wcześniej same rozpoczęły proces prywatyzacji? W Zakładach Przetwórstwa Hutniczego w Bochni panuje podobno duże wzburzenie po ostatniej decyzji Rady Pracowniczej HTS. Niektórzy wspominają wręcz o strajku. Głośno wyrażają swoje niezadowolenie członkowie „Solidarności” w Bochni, a jeśli uwzględnimy fakt, że nie wchodzi on w strukturę KRH, to możemy zaryzykować stwierdzenie o dość zagmatwanej drodze do rozwiązania wszystkich hutniczych problemów. Zwolennicy każdego modelu prywatyzacji przekonują o jego wyższości nad pozostałymi, ale wszystkie warianty mają swoje wady.

(jack)

ministra możliwości komercjalizacji huty i możliwości zawarcia umowy o zarządzaniu przedsiębiorstwem, zgodnie z nową ustawą z 19 lipca br. (o zmianie ustaw o przedsiębiorstwach państwowych oraz o gospodarce finansowej przedsiębiorstw państwowych).

Który wariant najlepszy?

Wspomniana wyżej ustawa została już przegłosowana w Sejmie i Senacie, pozostał jeszcze tylko podpis prezydenta. Nie powinno trwać to zbyt długo, ale dopóki nowe prawo nie wejdzie w życie, trzeba uzbierać się w cierpliwość. Na marginesie można jeszcze dodać, że nie znamy właściwie stosunku Ministerstwa Przemysłu i Handlu do przyszłości

z kierującym nią menedżerem, który po przedstawieniu i zaakceptowaniu własnego programu „dowodzenia” miałby przez minimum trzy lata wolną rękę w zarządzaniu, zgodnie z przedstawionym programem. Kto wie, czy nie pojawią się kolejne warianty komercjalizacji? Trudno wykluczyć taką ewentualność. Decydujący głos, przypominamy, należy teraz do ministra.

Czy wszyscy mają powody do radości?

W drugim piśmie, wysłanym do Ministerstwa Przekształceń Własnościowych, Rada Pracownicza informuje o podjęciu uchwały zobowiązującej dyrektora huty do zakończenia pierwszego etapu restrukturyzacji do 30 wrześ-

Tydzień w HTS

● **NIE** było żadnych awarii w hucie przez ostatnich kilka dni. W tej chwili pracują dwa wielkie piece (nr 4 i 5) i dwa konwerty w Zakładzie Stalowniczym, co w pełni pokrywa zamówienia na wyroby hutnicze.

● **TRWA** remont w Walcowni Gorącej Blach ale prawdopodobnie prace mogłyby zostać przerwane gdyby przybyło zamówień na blachę.

● **Z POWODU** mniejszego zapotrzebowania na surówkę w środę, 21 bm., przez ponad 4 godziny stał wielki piec nr 4.

● **20 BM.** we wtorek stanął do remontu piec konwertorowy nr 1. Nadal prowadzone są prace remontowe przy kotłach nr 3 w Siłowni. W tej chwili nie pracują, pozostając w rezerwie, 4 kotły.

● **NIE** licząc kilku drobnych zdarzeń, nie było w tym tygodniu żadnych poważniejszych wypadków.

● **301** osób odeszło z huty w sierpniu (do 20 bm.), w tym większość na emerytury i renty. W tym samym czasie przyjęto do pracy 188 osób.

● **PUNKT** Informacji Kulturalnej (tel. 64-46) wznowia od poniedziałku (26 bm.) działalność po przerwie urlopowej.

Co sądzi pan o przedstawionym przez ministra Janusza Lewandowskiego projekcie powszechnej prywatyzacji? Z takim pytaniem zwrócił się do kilku przedstawicieli życia politycznego, gospodarczego i naukowego tygodnik „WPROST”. Niektóre wypowiedzi mogą z pewnością zainteresować hutników, przecież Huta im. T. Sendzimira stoi właśnie na progu procesu prywatyzacyjnego.

● **Prof. Józef Kaleta**, rektor Akademii Ekonomicznej we Wrocławiu: — Obawiam się, że projekt ten jest przejawem dążenia do prywatyzacji za wszelką cenę i do bicia w tej dziedzinie światowych rekordów.

W Anglii, gdzie prywatyzowany „obszar” był znacznie mniejszy niż w Polsce, proces ten trwał kilkanaście lat. Wobec niedostatku rodzimego kapitału i niechęci obcego do inwestowania u nas prywatyzację należałoby przyspieszyć poprzez przyznanie tanich kredytów czy też ustalenie preferencyjnych cen akcji dla załóg. Natomiast rozdawanie majątku na zasadzie „wszystkim po równo” nie spowoduje wzrostu efektywności i modernizacji produkcji. Do tego potrzebni są aktywni właścicie-

le, tj. posiadacze kontrolnego pakietu akcji.

● **Piotr BUCHNER**, dyrektor przedstawicielstwa szwajcarskiej firmy Solco Baset Ltd., trzeci na liście najbo-

ka. Dla samych przedsiębiorstw sprywatyzowanie ich majątku nie będzie stanowiło istotnego przełomu. Te zakłady, które mają dobrą sytuację gospodarczą, zostaną przy niej natomiast przedsiębiorstwom w trudnej sytuacji — po krótkotrwałej euforii, a nawet poprawie wydajności — może to stworzyć dodatkowe kłopoty.

Jeżeli natomiast inicjatorom tej koncepcji prywatyzacji przyświecał cel polityczny, to sądzę, że był to dobry pomysł.

● **Waldemar KUCZYŃSKI**, podsekretarz stanu w rządzie Tadeusza Mazowieckiego: — Są dwie drogi masowej pry-

Wokół koncepcji prywatyzacji ministra J. Lewandowskiego

gatszych Polaków „Wprost”: — Przy analizowaniu koncepcji ministra Lewandowskiego należy ściśle rozgraniczyć aspekty ekonomiczne i emocjonalne tego przedsięwzięcia. Te ostatnie — według mnie — przeważały przy propagowaniu tego sposobu prywatyzacji. Uważam, że jest to decyzja rozumna politycznie, ale nie gospodarczo.

Sprzedaż dóbr po znikomej cenie albo ich rozdawanie, jak w tym przypadku, wzbudza wiele sympatii, entuzjazmu, czy też fascynacji, ale w praktyce nic z tego nie wynika. W tym przypadku, wzbudza wiele sympatii, entuzjazmu, czy też fascynacji, ale w praktyce nic z tego nie wynika.

watyzacji, dokonywanej przez masowe rozdawnictwo: jedna to droga awanturnictwa i populistycznej demagogii, druga natomiast stanowi profesjonalny eksperyment. Właśnie ta ostatnia została wybrana przez ministra Lewandowskiego i nie ma ona nic wspólnego z pomysłami rozdawania każdemu po 100 mln zł, jakie padały podczas kampanii prezydenckiej. Mimo ogólnie pozytywnej oceny największe wątpliwości budzi — według mnie — sposób zarządzania sprywatyzowanym majątkiem.

Najtaniej telewizory „SONY” 21 i 25 cali i inny sprzęt

- 15 systemów
- telegazeta, wejście audio-video (monitorowe)

Przyjdź, zobacz!

Firma „VENI” (spółka cywilna)

Huta im. T. Sendzimira, bud. Z, pok. 25, w godz. 10—15, tel. 44-46-66, 44-95-00 wew. 76-03

APEL WYDZIAŁU RUCHU DROGOWEGO KW POLICJI

W ramach współpracy profilaktycznej z Wydziałem Ruchu Drogowego KW Policji główny inżynier ds. bhp w HTS Andrzej Stankiewicz zwrócił się do redakcji „Głosu HTS” z prośbą o następujący anon:

„Rodzice i opiekunowie zbliża się rok szkolny. Policja Drogowa prosi: zapoznajcie dzieci z drogą do szkoły, wybiercie najbezpieczniejszą, przypomnijcie dzieciom zasady bezpiecznego przechodzenia przez jezdnię. Dziękujemy za zrozumienie”

Wyrazy głębokiego współczucia w związku ze śmiercią żony Danuty

Pawłowi BOCHENKOWI

składają
**KIEROWNICTWO
ORAZ KOLEŻANKI
z ZAKŁADU
WIELKOPIECOWEGO HTS**

Kol. Wiesławowi Nowakowskiemu

wyrazy serdecznego współczucia z powodu śmierci Ojca składają

**KOLEŻANKI
I KOLEDZY
z ZAKŁADU
AUTOMATYKI
I TELEKOMUNIKACJI
HTS**

Wszystkim, którzy w bolesnych i trudnych chwilach po śmierci mego

śp. Stanisława TOKARZA

przyszli nam z życzliwą i serdeczną pomocą, a szczególnie Kierownictwu i Organizacji Związkowej NSZZ z ZH oraz Kolegom z SIP-HTS składam tą drogą serdeczne, z głębi serca płynące BÓG ZAPŁAĆ.

ŻONA z RODZINĄ

Koleżance

Magdalenie STANISŁAWCZYK

głębokie wyrazy współczucia z powodu śmierci Matki składają

współpracownicy z Oddziału Chirurgicznego i Bloku Operacyjnego PZOZ HTS

Huta nie jest największym źródłem zanieczyszczenia metalami ciężkimi w Krakowie

Kiedy badania wykazały, że udział HTS w zanieczyszczeniu Krakowa dwutlenkiem siarki i pyłem zawieszonym jest niewielki, przeciwnicy huty przetrucili się m. in. na metale ciężkie. Twierdzenie, że gleba i warzywa wokół HTS są zanieczyszczone tymi metalami powyżej obowiązujących w Polsce norm, jest bowiem prawdziwe, ale dotyczy terenów nie tylko wokół huty! W porównaniu do innych rejonów Krakowa i Polski strefa ochronna huty to niewinny brudasek.

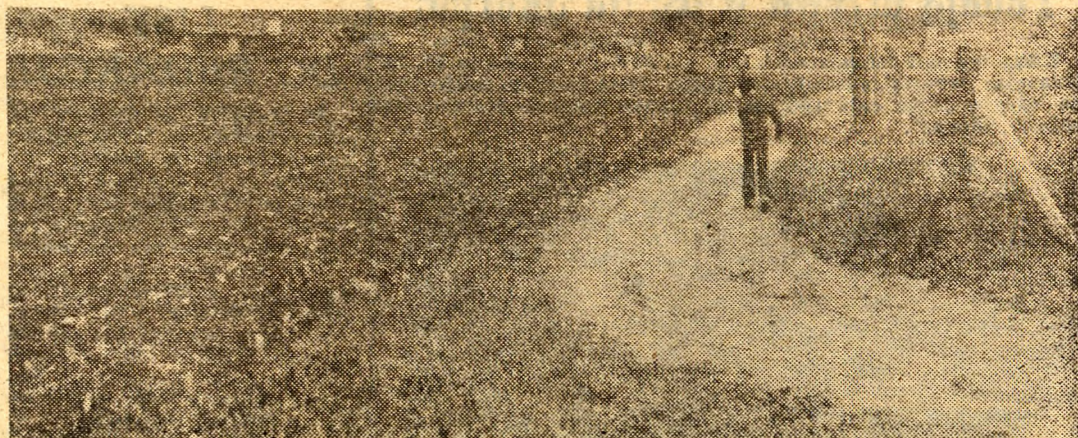
trucizn. Natomiast emisje samochodowe są najniższe i możliwych, co powoduje ich zatrzymywanie się zwłaszcza w sąsiedztwie dróg. W obszarach zwartej wysokiej i gęstej zabudowy nawet niewielki ruch samochodowy może wywołać niewspółmiernie

większe zagrożenie niż oddziaływanie o wielokrotnie większej emisji. Prócz tego duża część toksycznych składników występuje w spalinach samochodowych w znacznie wyższych stężeniach niż z innych źródeł.

Wobec powyższego zaoszczędzić się insynuacje, że huta odpowiada za przypadki ołowicy (bardzo niebezpieczna choroba paraliżująca mózg) u dzieci w Krakowie. Przyczyna występowania tej choroby jest, obok nie rozwiązanych problemów komunikacyjnych Krakowa, spożywanie owoców i warzyw z działek usytuowanych przy ruchliwych drogach. Chciałbym przestrzec, że wg badań, w odległości 50 m od drogi stężenie ołowiu w roślinach może być kilkudziesięciokrotnie większe niż prze-

widuje norma zdrowotna! Dopiero w odległości 300-400 m od drogi można uznać jej wpływ za znikomy.

W większy niepokój niż oddziaływanie o 3-6 km najgroźniejsze emitory HTS może wzbudzać przebiegająca niespełna 100 m od os. Oświecenia bardzo ruchliwa ulica Ostapa Dłuskiego. Nie jest ona, podobnie jak wiele podobnych dróg w Krakowie, obsadzona odpowiednim nasadem zieleni. Odpowiednia bariera drzew i krzewów może bowiem zatrzymać 3/4 zanieczyszczeń z komunikacji, zwłaszcza tak groźnych jak ołów. Sadzenie drzew jest o wiele tańsze i prostsze niż modernizacja huty, a efekt dla naszego zdrowia pewny i bezpośredni, nie mówiąc o estetyce miasta...

Kadm i nikiel najbardziej obciążone są działki położone w zachodniej i centralnej części Krakowa, ołowiem — działki w Śródmieściu oraz przy drogach największego ruchu samochodowego, żelazem — gleby ogrodów w Nowej Hucie i centrum Krakowa...

FOT. ARCHIWUM

Mimo napiętej sytuacji w Związku Radzieckim

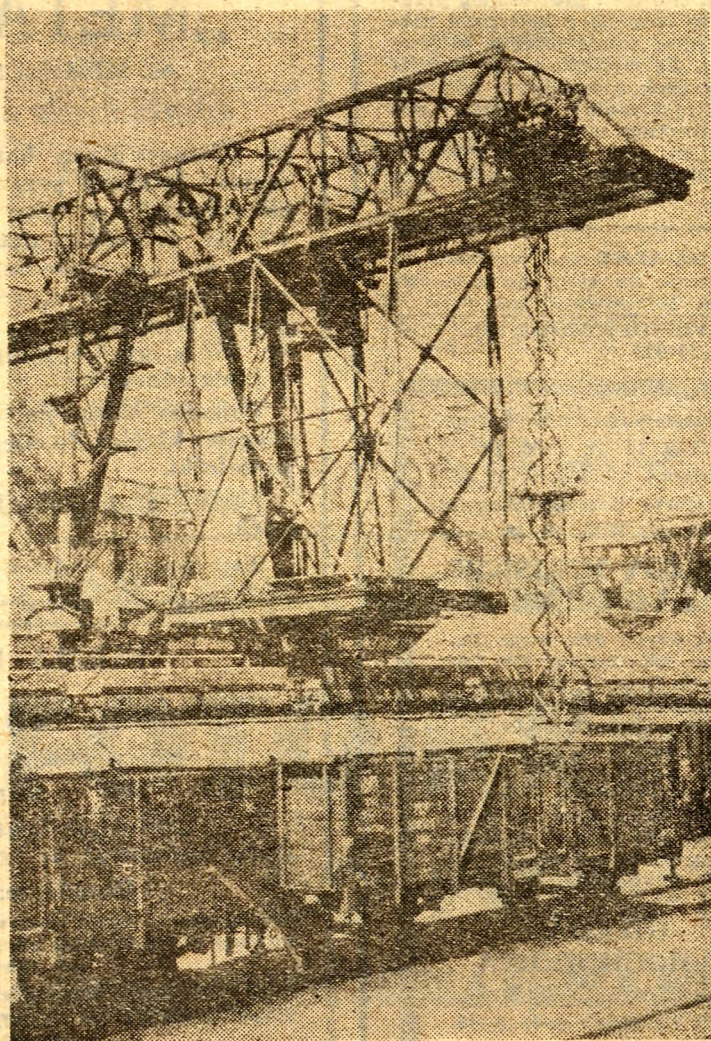
Dostawy surowców przebiegają normalnie

Rozwój wypadków w Związku Radzieckim może mieć wpływ na sytuację polskich przedsiębiorstw — tych, które importują od wschodniego sąsiada surowce. Tak twierdzą najbardziej zaniepokojeni wydarzeniami w Moskwie. Czy rzeczywiście grozi nam przerwanie dostaw ropy naftowej, gazu, rudy żelaza? Czy do wszystkich dotychczasowych problemów może w Hucie im. T. Sendzimira dojdzie jeszcze ten nowy, niespodziewany? Z takim pytaniem zwróciliśmy się do zastępcy dyrektora ds. produkcji Bogusława Kwietnia.

— W tej chwili nie ma powodów do jakichkolwiek obaw. Dostawy gazu ziemnego odbywają się normalnie, nie ma żadnych zakłóceń. Poza tym zgromadzono na składowiskach wystarczające zapasy koncentratu „GOK” i aglorudy. Huta zaopatruje się w te surowce korzystając z pośrednictwa Centrali Zaopatrzenia Hutnictwa, która zgromadziła spore ilości tych surowców. Nie brakuje w HTS również pelet, przeznaczonych jako wsad do wielkiego pieca. Zapasy pozwalają spokojnie pracować do końca trzeciego kwartału. Oczywiście, można rozglądać się za peletami w Brazylii czy Kanadzie, ale w tej chwili nie jest to konieczne.

na rytmiczny przebieg procesów produkcyjnych w HTS omawiany był na spotkaniu dyrekcji z członkami prezydium Rady Pracowniczej.

Wszyscy z uwagą obserwują bieg spraw, będąc w gotowości do podjęcia różnych działań, mających na celu zagwarantowanie surowców dla huty. (K)

Zapasy surowców pozwalają spokojnie pracować Hucie im. T. Sendzimira do końca III kwartału...

Fot. ARCHIWUM

Dedykowane rządzącym hutą...

„Tabela stresów”

Naukowcy z amerykańskiego University of Washington opracowali „TABELĘ STRESÓW”, która określa — w skali od 1 do 100 — „stresowość” rozmaitych zdarzeń życiowych. Im więcej takich punktów przypadnie w ciągu roku, tym większe prawdopodobieństwo, iż w najbliższej przyszłości czeka nas jakaś poważniejsza choroba, spowodowana złym stanem nerwów. A zatem liczymy swoje stresy, starając się jednocześnie, by — jak mówią Anglicy — „take everything easy”, czyli by nie przejmować się zbytnie.

▶ Śmierć współmałżonka	100	▶ Zmiana stanowiska zawodowego	20
▶ Rozwód	73	▶ Małżeństwo syna lub córki	20
▶ Seperacja małżeńska	65	▶ Kłopoty z teściami	20
▶ Wyrok pozbawienia wolności	63	▶ Wybitne osiągnięcie	20
▶ Śmierć bliskiego członka rodziny	63	▶ Rozpoczęcie pracy przez współmałżonka bądź też porzucenie jej	20
▶ Zranienie bądź też choroba	53	▶ Przyjęcie na wyższą uczelnię czy też opuszczenie jej murów	20
▶ Zawarcie małżeństwa	50	▶ Zmiana codziennych zwyczajów	20
▶ Zwolnienie z pracy	47	▶ Zmiana warunków życiowych	25
▶ Pogodzenie się ze współmałżonkiem	45	▶ Zafargi z szefem	23
▶ Przejście na emeryturę	45	▶ Zmiana godzin pracy	20
▶ Choroba w rodzinie	44	▶ Zmiana miejsca zamieszkania	20
▶ Ciąża	40	▶ Zmiana sposobu wypoczynku	19
▶ Problemy związane z seksem	39	▶ Zmiana sposobu sypiania	16
▶ Zmiana w pracy	39	▶ Zmiana codziennego jadłospisu	15
▶ Zmiana pozycji finansowej	38	▶ Wakacje	13
▶ Śmierć bliskiego przyjaciela	37	▶ Święta Bożego Narodzenia	12
▶ Zmiana zawodu (miejsca pracy)	36		
▶ Kłótnie małżeńskie (każda)	36		
▶ Pożyczenie większej sumy pieniędzy	31		
▶ Niezwroćenie pożyczki w terminie	30		

(opr. m)

GIOS
HUTY
im. SENDZIMIRA

Z KRONIKI POLICYJNEJ

TROCHĘ STATYSTYKI

Policjanci z Komendy Kraków-Wschód interweniowali w ub. tygodniu 143 razy. Odnotowano 25 przestępstw samochodowych, w tym 12 włamań i 5 kradzieży aut. Cztery włamanie do mieszkań i siedem do innych obiektów użyteczności publicznej; w tym do sekretariatu dyrektora szpitala Żeromskiego. Było też zgłoszenie o próbie włamania tym razem do kancelarii parafialnej w klasztorze w Mogile.

Zarejestrowano pięć rozboi i pobić, cztery gwałty i jedno samobójstwo. Wśród innych przestępstw, których naliczono 17, dominowały jak zwykle kradzieże kieszonkowe.

Noc z 14 na 15 sierpnia była wyjątkowo niespokojna. Zbożeni gwałcili kobiety a pijany mąż mieszkający w os. Wysokim pośliznął się i wpadł na żonę, która trzymała w ręce nóż. Rana w okolicy serca była niebezpieczna. Pechowiec wyładował na intensywnej terapii. Jest jak twierdzą lekarze w stanie delirium. Ze śledztwem muszą policjanci poczekać. (Jdz)

Padają drzewa w os. Na Skarpie

Kilka tygodni temu przewróciło się drzewo w pobliżu bl. 28 tarasując wewnątrz-osiedlową drogę. Natomiast to widoczne na zdjęciu przez cały tydzień skutecznie broniło dostępu do hotelu „Skarpa”.

WYPADEK

Jak zachować się w razie uczestnictwa w wypadku drogowym? Kierujący pojazdem jest obowiązany: ♦ zatrzymać pojazd nie powodując przy tym zagrożenia bezpieczeństwa ruchu drogowego; ▲ przedsięwziąć odpowiednie środki w celu zapewnienia bezpieczeństwa ruchu w miejscu wypadku (włączyć światła awaryjne i umieścić ostrzegawczy trójkąt odblaskowy); ♦ jeżeli nie ma zabitych lub rannych należy niezwłocznie usunąć pojazd z miejsca wypadku, by nie powodować zagrożenia lub tamowania ruchu; ♦ podać swoje dane personalne na żądanie osób uczestniczących w wypadku.

Gdy w wypadku są zabici lub ranni, kierujący obowiązany jest: ♦ udzielić niezbędnej pomocy ofiarom oraz wezwać pogotowie ratunkowe i policję; ♦ nie podejmować czynności, które mogłyby utrudnić ustalenie przebiegu wypadku; ♦ pozostać na miejscu wypadku, a jeżeli wezwanie pogotowia i policji wymaga oddalenia się, niezwłocznie powrócić na to miejsce. Marek PANTAK

ZMARLI

ZYGMUNT GEBARA, LAT 68
MALGORZATA MAKULA, LAT 23
EDWARD REMISZEWSKI, LAT 69
MARIAN SITKO, LAT 67
ALEKSANDER WIELOCH, LAT 56

DYŻURY APTEK

Od piątku do niedzieli dyżurują: Apteka nr 24, os. Centrum A, bl. 3, tel. 44-17-36 i Apteka nr 108, os. Niepodległości (pawilon), tel. 48-01-27. Od poniedziałku do czwartku dyżur pełnią: Apteka nr 21, al. Rewolucji Październikowej 6, tel. 44-17-19 i Apteka nr 24.

KINA

Sfinks: 23, 24 i 25 bm., godz. 16, 18 i 20 „Martwa cisza” (USA 15 lat) i 25 bm., godz. 12 Zestaw bajek (pol. b. o.).

NIEDZIELNE MSZE ŚW.

Bazylika w Mogile: 6.30, 8.30, 11, 12.30, 14, 16.30, 18. Szklane Domy: 6.30, 8.30, 10.45, 12, 13.15, 14.30, 17, 19, 20.30.

Bieńczyce: 6.30, 8, 9.30, 11, 12.30, 14, 15, 17.30, 19. Czyżyny: 7, 8.30, 10, 11.30, 13, 19. Dywizjonu 30: 7, 8, 9.30, 11, 13, 16, 18, 19.

PŁACIMY ZA PRĄD

W ostatnich dniach docierała do naszych domów rachunki za energię elektryczną, opiewające niekiedy na dość wysokie kwoty. Czy istnieje możliwość rozłożenia tej płatności na raty? — pytają o to zwłaszcza emeryci.

Jak dowiadujemy się w Rejonie Energetycznym w Nowej Hucie, określoną w rachunku kwotę można spłacać stopniowo, lecz w ten sposób, by ostatnia „rata” przypadała na termin płatności podany w rachunku.

Więc większość odbiorców energii elektrycznej decyduje się na wpłatę całej sumy w przewidywanym terminie. Gdyby ktoś jednak zechciał rozłożyć ją na kilka rat może zgłosić się do działu reklamacji w os. Zgody 14, p. 4. (kl)

LIST DO REDAKCJI

W związku z notatką pt. „Biurokracja w Przychodni”, zamieszczoną w rubryce „Z dyżuru” w Nr 19 z dnia 9.08.09 Waszego Tygodnika poczuwam się do obowiązku złożenia repliki anonimowemu Autorowi: Jestem zaskoczony, że notatka została wydrukowana bez podpisu Autora i bez wcześniejszego sprawdzenia jej zasadności. Tekst ten krzywdzi pracowników Przychodni Rejonowej-Specjalistycznej Nr 11 w Osiedlu Piastów.

Wobec zarzutów do kierownej przeze mnie placówki wyjaśniam:

Lekarz-internista pełni podstawową opiekę nad chorym zgłaszającym się do Przychodni. Jeżeli stwierdzi, że pacjent wymaga leczenia specjalistycznego — kieruje go do specjalisty na konsultację i leczenie. Zaopatruje go jednocześnie w pisemne skierowanie, które nie jest jedynie tworem „biurokracji” lecz zawiera niezbędne informacje o stanie zdrowia pacjenta, krótki opis stosowanego leczenia i leków.

W przypadkach laryngologicznych (a taki w notatce przywołano) obejmuje to np. ostry krwotok z nosa, ostry ból ucha itp.

Tego typu postępowanie nie podlega dyskusji, gdyż zapewnia choremu prawidłowy przebieg leczenia a lekarzowi niezbędne wiadomości o pacjencie. Ze względu na powszechny brak specjalistów taki tok postępowania przyjęto powszechnie w Służbie Zdrowia Lek. med. LESZEK RODAK Kierownik Przychodni Rej. Specj. Nr 11

DZIAŁKĘ pod warsztat na terenie dzielnicy. deski — kupię. Tel. 48-49-91.

VIDEOFILMOWANIE. Tel. 44-53-63.

Mistrzejowice: 6.30, 8, 9.30, 11, 12.30, 14, 17, 18.30, 20. Kalinowe: 8, 9.30, 11, 13, 16. Wzgórza Krzesławickie: 7, 8, 9.30, 11, 12.15, 16, 19.

SŁUŻBY MIEJSKIE I LOKALNE

Pogotowie: 999, Straż Pożarna: 998, Policja: 997, Pogotowie Gazowe: 992, Toksykologia: 11-99-99, Informacja o lekach: 11-07-65 (8-15). Policja, os. Zgody: 44-44-44, Straż Pożarna, os. Zgody: 44-08-43, Pogotowie Ratunkowe — Nowa Huta: 44-49-99, Pogot. Elektryczne: 44-23-03, Pogot. c.o.: 44-38-46, Wodociągi: 48-28-61.

GIELDA SAMOCHODOWA

„Sol-hut” (parking HTS): soboty i niedziele godz 6—15

CHEMILAK

TUTAJ KUPISZ:

- odplamiacz do tkanin (DIDI SEVEN, płyn SIL)
- emulsje do renowacji wanien
- lakiery w aerozolu
- lakiery do parkietów i boazerii
- farby emulsyjne
- lakiery
- płytki samoprzylepne pcv prod. USA (12 wzorów)

os. 2 Pułku Lotniczego, pawilon I

SKLEP MOTORYZACYJNY

BAJMOT

os. Szklane Domy 1

Tel. 44-17-26

poleca części zamienne do samochodów:

- ♦ LADA/SAMARA
- ♦ ZAPOROŻEC
- ♦ WOŁGA
- ♦ UAZ
- ♦ SKODA
- ♦ ŻUK
- ♦ FIAT 126 P
- ♦ bogaty wybór akcesoriów i ogumienia
- ♦ CZESKIE MOTOROWERY JAWA 12-miesięczna gwarancja + serwis
- ♦ WYPOŻYCZALNIA KASET VIDEO

Zapraszamy codziennie od 10 do 18 w soboty od 9 do 14

SKLEP METALOWO-CHEMICZNY

„METALCHEM”

os. Młodości 8 (obok „Baltony”)

POLECA:

po promocyjnych bardzo niskich cenach (niska marża) kilkadziesiąt pozycji wyrobów metalowych i chemicznych w tym: gwoździe, śruby, nakrętki, wkręty (sprzedaż detaliczna i hurtowa), narzędzia, kołki rozporowe, nożyce do drutu i blachy, pace tynkarskie styropianowe, wiadra metalowe, papier ścierny w rolkach, szpachle, młotki, łopaty, widły, grabie, okapy kuchenne wraz z oprządkowaniem itp.

Ponadto sklep poleca szeroki wybór farb, lakierów, klejów do metali, drewna, i łopat, rozpuszczalniki.

Możliwość negocjacji cen przy większych zakupach.

Zapraszamy codziennie od godz. 9 do 17.

FIRMA HANDLOWA

„VIRGO”

sklep os. Urocze 4, tel. 44-43-67

poleca

włoskie kostiumy kąpielowe Buty sportowe — adidas, tenisówki kung-fu.

Espadryle; ceny hurtowe!

Mężczyźni — tutaj ubierzesz się od stóp do głów. Dysponujemy atrakcyjnymi ubraniami sportowymi i wyjściowymi; także dodatkami!

Zapewniamy teżliwa i fachową obsługę! ZAPRASZAMY W GODZ 11—19 I W KAŻDĄ SOBOTĘ OD GODZ 11—14

Z

Zdrowie i uroda

Jeżyny

Tylko w naszym kraju opisano 63 gatunki jeżyn z zastrzeżeniem, że jest ich więcej. Praktycznie biorąc, owoce wszystkich jeżyn nadają się na przetwory, a w znakomitej większości do jedzenia na surowo, prosto z krzaka. Wyhodowano też odmianę nie klującą, bezkolcową, która zawdzięcza Instytutowi Sadownictwa w Skierniewicach.

Medycyna ludowa uważa, że nie ma nic lepszego na wszelkie dolegliwości przewodu pokarmowego jak jeżyny. Prócz witamin A i z grupy B, są one zasobne w różne makro- i mikroelementy, szczególnie w tak cenne i rzadkie, jak miedź, żelazo, magnez, jod, bor, nikiel i in. Bogatsze w niektóre z nich są liście tych roślin. Poza tym owoce są zasobne w błonnik ok. 4 proc.).

Robić można z jeżyn niemal wszystko! Od zup do deserów, np. jeżynowej pianki. Od kompotu do win i wódek. Dobrze są z tych owoców: przeciera, soki parowane i odciskane, syropy i konfitury, nawet kompoty, tak jak z malin czy czarnych porzeczek. Trzeba tylko pamiętać, że jeżyny mają mnóstwo drobnych pesteczek i np. dżem czy konfitura to nieomal „same pestki”. W kompotach te pestki nie dają się tak we znaki, a doskonale regulują żołądek. Kompoty najlepiej pasteryzować. Jeżyny z dzikiego stanu dość często bywają robaczywe, trzeba więc na to zwrócić uwagę przy przebieżaniu.

Dzięki intensywnej barwie, soki jeżynowe — podobnie jak soki z bzu czarnego — świetnie zabarwiają inne przetwory i dania, np. kisiele, kompoty, galaretki itp. Można ich też używać jako dodatek smakowy, aromatyczny oraz barwiący do różnych napojów i koktajli.

Jeżyny są ostatnio szalenie modne w Kanadzie i USA. M. in. używa się ich często do dekoracji salatek owocowych, tortów, deserów, ciast i ciasteczek, a nawet mięsa.

(MP)

WODA MINERALNA GROŻNA?

Uwaga na wodę mineralną „Mont-Doré”. Niech nie kusi nas atrakcyjne plastikowe opakowanie. Woda ta została przebadana przez „Sanepid” i... zakwestionowana z uwagi na nadmierną ilość drobno-ustrojów tlenowych. A w ogóle na Zachodzie napoje w plastikowych butelkach nie cieszą się popularnością.

Psychozabawa

Złość piękności szkodzi

Agresja jest niestety, cechą, którą każdy z nas posiada i używa w różnym zakresie. Oczywiście agresja rodzi się z gniewu. Jeżeli chcesz wiedzieć czy jest to ważny element Twojej natury — rozwiąż ten test. Może dowiesz się czegoś nowego o sobie?

1. Czy łatwo się niecierpliwisz? TAK/NIE
2. Czy jesteś przekonana(y) o przewadze siły nad argumentami logicznymi? TAK/NIE
3. Czy trudno Ci się powstrzymać od sprzeczek, gdy ktoś nie zgadza się z Tobą? TAK/NIE
4. Czy uważasz, że ludzie zazdroszczą Ci wielu rzeczy? TAK/NIE
5. Czy lubisz czasem robić innym na złość? TAK/NIE
6. Czy bywasz brutalna(y) w pewnych okolicznościach? TAK/NIE
7. Czy lubisz czytać „kryminały” i oglądać horrory? TAK/NIE
8. Czy lubisz ośmieszać innych, być sarkastyczną(y) i krytyczną(y)? TAK/NIE
9. Czy w Twoim życiu jest ktoś, kogo naprawdę nienawidzisz? TAK/NIE
10. Czy bywasz opryskliwa(y) dla ludzi? TAK/NIE
11. Czy często bijesz dzieci, gdy na to zasługują? TAK/NIE
12. Czy uważasz, że stosowanie kary śmierci jest słuszne w pewnych przypadkach? TAK/NIE
13. Czy wpadłaś(eś) kiedy w taką złość, że zniszczyłaś(eś) jakiś przedmiot? TAK/NIE

Teraz podlicz punkty. Każda odpowiedź TAK = 5 pkt, a każda odpowiedź NIE = 0 pkt.

Jeśli uzyskałaś(eś) 65—25 pkt: Nie da się ukryć, że jesteś skłonna(y) do wytwarzania w sobie agresywnych impulsów przeciwko innym, a także do tracenia kontroli. Treść Twoich wypowiedzi a także forma i elementy im towarzyszące (mimika, gest) niejednokrotnie zmierzają do szkodenia innym i do zranienia ich. Możesz nawet nie wiedzieć, że tzw. mówienie prawdy w oczy jest u Ciebie często tylko objawem Twojej złości. Także jawne wypowiadanie złych opinii o Twoich znajomych i bliskich, podnoszenie głosu i ostre argumentowanie skierowane przeciw innemu punktowi widzenia to nic innego tylko Twoja agresja. Czy naprawdę jest to konstruktywne i konieczne? Pomyśl o tym. Może uda Ci się zastąpić sarkazm humorem?

Jeśli uzyskałaś(eś) od 20 do 9 pkt: Należysz do osób, które są łagodne dla innych sądząc, że jest to lepsza metoda postępowania niż brutalność. Jesteś skłonna(y) wierzyć w wewnętrzne wartości człowieka, czyli także w dobroć, sprawiedliwość i miłość jako cechy istotnie określające ludzką cywilizację. Nie potrafisz bez większego trudu nakłonić innych do realizowania własnych celów. Ale Twoje opanowanie uczuciowe wiąże się niejednokrotnie z brakiem pewności siebie i łatwym podporządkowaniem się innym. Z łatwością możesz być więc obiektem agresji innych osób. Nie myl stanowczości z agresją. Nie pozwól sobie wchodzić na głowę.

Pamiętajmy jednak jeszcze o jednej zasadzie że „Złość piękności szkodzi”.

Lepiej wstawać wcześniej?

Nie potrzeba uczonych wywodów, ani doświadczeń by stwierdzić, że sen potrzebny jest nam jak woda i chleb. Czy istnieje w naszym organizmie jakiś zegar chemiczny, metronom naszego życia, kładący nas do łóżka raz na 24 godziny? Učení twierdzą, że tak, choć nie wszyscy...

Prof. Mangalore Pal — specjalista fizjologii snu powołując się na medyczne doświadczenia uważa, że „w procesie ewolucji człowieka wpisane jest stopniowe skracanie czasu snu, w miarę jak będzie odkrywał coraz nowe powody, by nie tracić czasu na sen”.

— Czas spędzony w łóżku przez większość ludzi może być bezpiecznie zredukowany co najmniej o dwie godziny w nocy, pod warunkiem, że brakująca ilość snu zostanie uzupełniona jedna, a najlepiej dwiema drzemkami w ciągu dnia — pisze Pierre Fluchaire w książce „Dobrze spać, lepiej żyć”. Krótszy sen to jego zdaniem — zyskanie co tydzień jednego dnia, co roku jednego miesiąca i co siedem lat — jednego roku.

Skrócenie czasu poświęconego na sen nie może jednak odbywać się kosztem fazy głębokiego snu, ale bardzo lekkiego — tzn. wtedy kiedy mamy marzenia sennie, bez których... można się obejść. By tę radę zastosować, trzeba jednak najpierw poznać długość swych cykli snu i godziny ich rozpoczęcia. Z redukcji czasu trwania jednego cy-

klu wynosi około 100 minut. Jak to zrobić? — Najlepsza jest samoobsługa — radzi Pierre Fluchaire. — Najlepiej zacząć od położenia się o 20—30 minut później niż zwykle. Po 10 dniach można zabrać się do skracania snu o cały cykl, później nawet o więcej. Z fizjologicznego punktu widzenia powinno nam, wystarczyć pięć i pół do sześciu godzin snu na dobę. Reszta to „laksus”, z którego można zrezygnować. Niektórzy neurofizjolodzy są jednak innego zdania. Przestrzegają, że wszystkie fazy snu są potrzebne, choć każda ma inne znaczenie dla organizmu. O ile sen lekki — wolnofalowy służy wypoczynkowi mięśni i ogólnemu odnowieniu sił organizmu, to faza snu paradoksalnego regeneruje cały układ nerwowy. W trakcie jej trwania zachodzi kodowanie informacji zebranych w ciągu dnia, które następnie indywidualnie zaprogramowany genetycznie mózg przetwarza na swoiste dla siebie modele zachowania. Permanentne pozabawianie ludzi tej części snu prowadzi do nieodwracalnych zmian w psychice. (K)

Goodrich — USA ● Pirelli

Dunlop ● Barum

HURTOWNIA „SAK”

Opole, tel. 300-41

artykuły gumowe

NISKIE CENY HURTOWE

SKLEP „HART”

os. Sportowe, ul. Demakowa

- atrakcyjne art. foto, sprzęt RTV
- art. papiernicze — uwaga, rok szkolny tuż tuż!!!
- tkaniny narzutowe, zasłony, sukienkowe

SKLEP PROWADZI
SPRZEDAŻ POZARYNKOWĄ!

W TYCH SKLEPACH
DOSTANIESZ WSZYSTKO

„CORSO”

SKLEPY METALOWE BAZAR „TOMEX”
PAWILON 306 ORAZ OS. BOHATERÓW WRZEŚNIA
PRZY PĘTLI TRAMWAJOWEJ LINII 10, 25, 26

zapraszają i polecają

SZEROKI WYBÓR PONAD TYSIĄCĄ POZYCJI WYROBÓW METALOWYCH W TYM: SRUBY, GWOZDZIE, NARZĘDZIA, NARZĘDZIA DLA DZIAŁKOWICZÓW, RYNNY, RURY, KARNISZE, WKRETY, KÓŁKI ROPOROWE, ŁAŃCUCHY, SIATKĘ RABITZA, ZLEWOMYWAKI NIERDZEWNE, OBICIA TAPICERSKIE NA DRZWI, ZAMKI, KLUCZE, KLÓDKI, KRATKI WENTYLACYJNE, NOŻYCE DO DRUTU I BLACHY, KAPTURKI NA GWOZDZIE, OKAPY KUCHENNE I NAD TERME.

SKLEP METALOWY „CORSO” POLECA PONADTO SZEROKI WYBÓR ARTYKUŁÓW CHEMICZNYCH, FARB, LAKIERÓW, KLEJÓW, ROZPUSZCZALNIKÓW, PONADTO — GIPS, KIT, CEMENT BIAŁY, WYKŁADZINY PODŁOGOWE, BIEL CYNKOWĄ ITP.

ZAPRASZAMY OD 9.00 DO 18.00.

NISKIE CENY, SZYBKA OBSŁUGA!

Lodówki ★ zamrażarki
urządzenia chłodnicze
NAPRAWA U KLIENTA
Tel. 11-02-21, godz. 9—13
Tel. 11-43-55 w. 689,
cała doba

— MEBŁOSCIANKI
— KOMPLETY
— WYPOCZYNKOWE
— KUCHNIE
na raty i za gotówkę
z 10% bonifikatą
poleca

Sklep Meblowy

os. 2 Pułku
Lotniczego 47a
(Czyżyny)

HURTOWNIA

ANDA

hurt — detal

KRAKÓW

os. Na Wzgórzach 42

- odzież
- tkaniny
- zabawki
- sztuczne kwiaty
- i inne towary

zapraszamy codziennie od 9 do 16, w soboty od 10 do 14.

BIURO TURYSTYCZNE „PARADISE”

ul. Morawskiego 5, I p., pok. 114, tel. 22-53-17

proponuje:

- PARYŻ — zamki nad Loarą — Strasbourg (hotel + śniadanie) — 1.950.000 zł
- SEUL co tydzień (odloty z Warszawy) — ok. 13 mln zł
- FRANCJA — wyjazdy po samochody — 1.500.000 zł

„ŚLUSARNIA”

wykonuje:

- kraty
- bramy
- portale
- ogrodzenia
- balkony

kowalstwo ozdobne — artystyczne

itp.

Kraków, ul. Kuźnicy Kollatajowskiej 24

Grają niższe klasy piłkarskie

W minioną niedzielę wystarowała piłkarska klasa okręgowa województwa krakowskiego. Naszą dzielnicę reprezentują trzy drużyny: beniaminek — Wanda oraz Grębalowianka i Hutnik II. Dwa ostatnie zespoły — o czym już pisaliśmy — występują w tej klasie rozgrywek na własne życzenie. Mogły grać w klasie międzywojewódzkiej, gdzie występowały w zeszłym roku.

Najlepiej zaczęła Wanda. Pokonała na własnym boisku zespół Tramwaju 2:0 (2:0), bramki zdobyli Magiera i Krawczyk. Rezerwa Hutnika pojechała na drugi kraniec miasta, gdzie zremisowała z Borkiem 0:0. Niefortunnie rozpoczęła Grębalowianka. Przegrała z Prądniczką, na jej boisku, 5:2 (3:1). Strzelcem obydwu goli był Kręciusz.

W sobotę 24.08 o godz. 17.00 małe derby nowohuckie: Grębalowianka — Wanda. Nazywają je Suchych Stawach o godz. 17.00, Hutnik II gra z Orłem Piaski Wielkie.

W najbliższy weekend rozpoczynają swoje rozgrywki piłkarze klasy „A” z pierwszej grupy. Z naszej dzielnicy grają w niej dwa zespoły. Beniaminek Sparta spotyka się w Nowej Hucie w sobotę o godz. 16.30 z Liszczanką, a Zjednoczeni Branie jadą w niedzielę (godz. 16) na spotkanie z Alverną.

POP — LISTA

Kilka telefonów jakie odebrał nasz reporter z Hutnika z Ruchem dotyczyło raczej nie indywidualnych cenzur dla nowohuckich piłkarzy, a ogólnej oceny spotkania. Większość kibiców zastanawiała się nad „fenomenem” ostatniego remisu.

Najwyższy czas, aby trener Łach zdecydował się pozmieniać zmiany w obronie. Walankiewicz jest bez formy. To widać już w kolejnym meczu. Jest wolny, mało zwrotny i nie nadaje się na pozycję „ostatniego”. W meczu z Ruchem najlepszy u nas — Waligóra i Sermak. (Jerzy Pastula kibic z os. Piastów).

Hutnicy grają chaotycznie i mają braki kondycyjne. Szybkościowe przygotowanie jest do niczego — nawet taka „iskra” jak Krackiewicz przegrywa pojedynki z rywalami. O Popczyńskim nie wspomnę. Na plus z chorzowianami wypadli według mnie Koźmiński i Waligóra. (Pracownik Zakładu Mechanicznego HTS).

Według pierwszej naszej klasyfikacji najbardziej państwu przypada do gustu gra Mirosława Waligórego (3 góly), Marka Koźmińskiego (2) oraz Andrzeja Sermaka i Leszka Krackiewicza (po 1).

Od 3—0 do 3—3 z chorzowskim Ruchem

Sztuka remisowania

Do 52 min., kiedy Wesołowski strzelił dla Hutnika trzecią bramkę, wydawało się, że 10 mln zł jakie przeznaczył dla gospodarzy w razie wygranej Józef Widel, właściciel Zakładu Blacharstwa i Lakiernictwa Samochodowego trafi do kieszeni piłkarzy z Suchych Stawów. Okazało się, że przypuszczenia te były mocno przedwczesne. Hutnicy postarali się o nielada sztukę: prowadząc wysoko w ciągu ok. 30 minut stracili pewnie zdawałoby się zwycięstwo.

Skład gospodarzy uzupełnił Wesołowski, który zdecydował się wrócić do drużyny. W ten sposób do meczu z 15-krotnymi mistrzami Polski Ruchem Chorzów piłkarze z Nowej Huty przystąpili w najsilniejszym składzie z ubiegłorocznych rozgrywek. Okazało się jednak że nie gwarantuje to sukcesu. Cóż, gdy linia obrony zajmuje się bardziej strzelaniem goli niż pilnowaniem własnej bramki, na efekty nie trzeba długo czekać. Tym bardziej, gdy druga linia praktycznie nie istnieje.

W pierwszej połowie obie drużyny starały się przekonać jak zwykle nieeliczną widownię, do chaotycznej gry. Dobrze przynajmniej, że akcje obu zespołów były szybkie. Często strzelano mniej lub bardziej celnie na obie bramki. Jednak minimalnie lepsza dyspozycja gospodarzy przyniosła efekty. Wszyscy myśleli że ostateczne. Najpierw w 17 min. po podaniu Walankiewicza przytomnie zagrał Węgrzyn kierując piłkę do siatki. Potem po kilku groźnych akcjach „niebieskich”, końcówka pierwszej połowy znowu należała do Hutnika. W 32 min. po podaniu Sermaka szansę sam na sam z golkeeperem gości nie wykorzystał Krackiewicz strzelając z 13 m dwa metry obok słupka. Wreszcie w 43 min. z około 7 m uderzył w lewy róg Bukalski po rozegraniu piłki przez Waligórego. Wydawało się, że jest po meczu.

Druga połowa zapowiadała jedynie podwyższenie wyniku przez panujących na murawie krakowian. Zespołowe rozegranie piłki w 52 min. zakończyła trzecia bramka Wesołowskiego. Potem było już coraz gorzej. I to zarówno wtedy, gdy najpierw przy ustawianiu muru Popczyński otrzymał żółtą kartkę, a Jaworek pod odbiciu piłki od obrońców nowohuckich strzelił pierwszego gola dla gości. Podobnie było w 79 min., gdy sędziujący fatalnie mecz p. Anioł z Opola podyktował karne goście za problematyczny faul Tyrpy na Fornalaku. Jaworski nie spudłował. Sztuka jest jednak nie „dowiezienie” do końca nawet tego jednobramkowego zwycięstwa. Sztuka wybitna. Tym razem na 5 min. przed końcem meczu przyczynili się do tego zgodni obrońcy oraz Tyrpa. Gęsiór z Ruchu wykorzystał zaś skwapliwie ten prezent. Jemu przypisano też autorstwo bramki, mimo że piłka wpadła do bramki po odbiciu jej przez Górę. Zryw hutników w ostatnich minutach nic nie pomógł. Chociaż niewiele brakowało, aby w ostatniej minucie Krackiewicz zdobył zwycięskiego gola. Strzelił

niestety w spojenie słupka z poprzeczką.

Czy jest usprawiedliwienie dla takiej gry i jej efektów? Zwalanie winy na młodzież, niedoświadczenie i słaby skład, już niestety jest nie do przyjęcia. Hutnik jest przecież drużyną w miarę obytą w ligowych bojach, a grają w niej ci sami, co kilka miesięcy temu piłkarze. Chwalona niedawno defensywa, w tych rozgrywkach gra fatalnie. Większość straconych przez drużynę trenera Władysława Łacha bramek to przecież błędy obrońców i bramkarza. Konceptcja gry z Walankiewiczem jako ostatnim sprawdzianem raczej średnio. Nieuprządkowana jest również gra drugiej linii. W meczu z Ruchem najlepszym jej zawodnikiem był... napastnik Waligóra. Gdy szedł do przodu formacja ta praktycznie nie istniała.

Następnym przeciwnikiem Hutnika będzie beniaminek ze Stalowej Woli. Drużyna, która nowohucki piłkarze dobrze znają tocząc z nią niedawno jeszcze walkę o pierwszoligowy awans. Jak wemy z takimi i to jeszcze na ich terenie gra się najtrudniej. Oby tym razem hutnicy nie zapoznali tamtejszych kibiców ze swoją szkołą remisowania, zdawałoby się wygranych spotkań.

HUTNIK —

RUCH CHORÓW 3—3 (2—0)

1—0 Węgrzyn 17 min. (głową), 2—0 Bukalski 43 min., 3—0 Wesołowski 52 min., 3—1 Jaworek 56 min., 3—2 Jaworski 79 min. (karny), 3—3 Gęsiór 85 min.

HUTNIK: Tyrpa — Walankiewicz, Wesołowski, Węgrzyn, Koźmiński — Kowalik, Bukalski, Sermak — Waligóra, Popczyński.

Sędziował (b. słabo) S. Anioł z Opola, widzów ok. 4 tys. Żółte kartki: Gęsiór i Jaworek (R), Popczyński i Kowalik (H).

TABELA I LIGI

PO IV KOLEJKACH

1. Widzew	4 8 10—1
2. Zawisza	4 7 10—5
3. Lech	3 6 10—3
4. Wisła	4 6 9—3
5. Górnik	3 5 7—4
6. Hutnik	4 5 8—7
7. Motor	4 5 4—3
8. GKS	4 4 4—3
9. Olimpia	4 4 6—6
10. Ruch	4 4 6—6
11. Zagłębie L.	4 4 5—7
12. Śląsk	4 3 5—5
13. Legia	4 3 4—5
14. ŁKS	4 3 4—5
15. Stal S. W.	4 2 1—5
16. Stal M.	4 1 1—5
17. Zagłębie S.	4 0 2—9
18. Pogoń	4 0 1—15

NOTES KIBICA

Hutnik — Widzew Łódź, 28.08., godz. 16, stadion ul. Piłsudskiego 4.

Trenerski dwugłos

EDWARD LORENC (Ruch Chorzów) — W poprzedniej rundzie w trakcie przegranej przez nas w Nowej Hucie meczu (2—0) dla Hutnika — przyp. red.) stworzyliśmy wiele sytuacji i nie strzeliliśmy bramki. Teraz było inaczej. Wszystkie gole dla nas padły po błędach obrony i bramkarza gospodarzy. Osobny rozdział to kwestia sędziowania w tym meczu.

WŁADYSŁAW ŁACH (Hutnik) — Ciężko przyjąć ostateczny rezultat, gdy się tak długo zdecydowanie prowadzi. Pierwsza połowa była po naszej myśli. Jednak już wówczas widać było, że Ruch jest niezłą drużyną. Może, gdyby Krackiewicz wykorzystał sytuację sam na sam „dobilibyśmy” gości. A tak Ruch zdobył pod koniec najpierw optyczną przewagę, a potem bramki. My za to nie wykorzystaliśmy naszego największego atutu czyli gry z kontrataku. Zresztą założenie taktyczne przyjęte przed meczem było, aby przyjmować zawodników Ruchu na swojej połowie. Niestety zbyt dużo popełniliśmy prostych, taktycznych błędów. Negatywnie oceniam także pracę sędziego.

(not. mar)

PHU „EUROCOMPLEX”

spółka cywilna

Kraków, ul. Gromadzka 38

SKLEP MOTORYZACYJNY

Specjalizacja:

CZĘŚCI ZAMIENNE DO SILNIKÓW

- S-21 — Żuk, Nysa
- S-530 — Star 28
- S-359 — Star 200
- SW-680 — Jelcz
- 740 — Kamaz
- SW 400/6 CT 107 Autosan

PNEUMATYKA

— ZAWORY POWIETRZNE

CENY KONKURENCYJNE

SPRAWNA OBSŁUGA

Sklep czynny codziennie w godzinach 8—16
w każdą sobotę w godzinach 9—13

DOJAZD: AUTOBUS LINII 115 Z CENTRUM
W KIERUNKU UL. PŁK. DĄBKA

„DRIVER” S. C.

Kraków, os. Górali 4, tel. 44-38-98
Kraków, ul. Bratysławska 5 (bud. KPCB)
tel. 33-09-59

POLECA:

- przewozy luksusowymi autokarami do Niemiec i Francji (OMNIA)
 - kursowe i eksternistyczne szkolenie kierowców kat. A, B, T oraz doskonalenie jazdy
 - szkolenie sterników motorowych
 - kompleksowe ubezpieczenia TUIR „WARTA” S.A. (komunikacyjne: krajowe i zagraniczne, AC, OC, NW — turystyczne, ładunków w transporcie, eksponatów i OC wystawcy, mienia od ognia i kradzieży).
- Uwaga! Posiadacze krajowego ubezpieczenia komunikacyjnego TUIR „WARTA” przy wyjazdach zagranicznych otrzymują 70% zniżki.

ISTAMBUL

- 4 dni pobytu, hotel, wyżywienie, autokar, cena 1.350.000 zł
- 10-dniowe wczasy, hotel, wyżywienie, przejazd autokarem, cena 2.200.000 zł

MISKOLC

- 2-dniowe wycieczki, nocleg, przejazd, cena 200.000 zł
- ADRIATYK — CZARNOGÓRA
- 12 dni wczasów nad morzem w spokojnym rejonie z bezpiecznym dojazdem, wyżywienie, autokar, cena 2.000.000 — 2.100.000 zł

WCZASY W KRAJU

- cena 700.000 — 1.000.000 zł
- WCZASY Z PRAWEM JAZDY
- 14 dni, cena 2.100.000 zł

„SKARPA”

os. Złotej Jesieni 7
TEL. 47-37-71, 48-55-10

Zakład Fotografii Barwnej, os. MŁODOŚCI 8
(obok „Baltony”)

Atelier. Prace amatorskie Przezrocza — Proces E-6

Zdjęcia do dokumentów (4 minuty)

Przyjdź do nas — terminowa i fachowa obsługa gwarantujemy

BRACIA WŁODARCZYK WIE

Premie i nagrody dla stałych Klientów

HOROSKOP

BARAN (21 III — 19 IV). Koniec miesiąca bardzo pomyślny. Stara miłość znów pojawi się na horyzoncie. Odwiedź w waszej niegdys wspólnej kawiarni ożywia wspomnienia. Dochowaj tajemnicy, która Ci powierzono, zwłaszcza jeśli dotyczy osobistego życia kogoś bliskiego.

BYK (20 IV — 20 V). Trzeba Ci będzie nałożyć wiele dodatkowych ograniczeń, byś w postępowaniu nie przekraczał powszechnie przyjętych granic zwyczajowych. Uważaj też by nie zachowywać się w sposób lekceważący wobec innych. 23 sierpnia znacząca data.

BLIŹNIĘTA (21 V — 20 VI). Mnóstwo spraw ważnych i mniej ważnych pod koniec miesiąca, i w pracy, i w domu. Zachowaj spokój, unikaj skrajności, a przyłóż się so-

lidnie do codziennych zajęć. Pracuj systematycznie.

RAK (21 VI — 22 VII). Nadejdzie ważna wiadomość o nadzwyczajnej sytuacji, potraktuj ją taktownie. Postaraj się zrozumieć motywację i uczucia nadawcy zanim dokonasz pośpiesznego osądu. Spójrz na sprawę z różnych możliwych stron. Nawet jeśli wiadomość będzie nieprzyjemna, zachowaj spokój, a na tym zyskasz.

LEW (23 VII — 22 VIII). Powstrzymaj się od pochopnych decyzji gdybyś miał zamiar zmienić miejsce zamieszkania. Obecnie masz sprzyjający czas na dokonanie remontu i zmian w aktualnym swoim mieszkaniu, a nie na przeprowadzkę. 29 sierpnia ważne wydarzenie.

PANNA (23 VIII — 22 IX). Zwróć więcej uwagi na sprawy uczuciowe. Ujawnione zostaną problemy, które dotąd tkwiły pod powierzchnią Two-

jego obecnego związku. Bądźcieś to mógł rozważyć wspólnie z partnerem. Początek przyszłego tygodnia niezbyt pomyślny.

WAGA (23 IX — 22 X). Wraz ze zbliżającą się pełnią Księżyca bliscy Ci ludzie mogą stać się drażliwi, bardziej niż zazwyczaj krytyczni. Zachowaj równowagę i staraj się ułożyć z nimi stosunki przyjaźni, nie odsuwaj się od nich. 27 sierpnia to znacząca w tym miesiącu data.

SKORPION (23 X — 21 XI). Zostaw sobie trochę czasu na miłość i flirt. To dobra decyzja. Może też dokonasz zmian w praktycznych planach by uszczęśliwić partnera lub partnerkę. Bądź rozważny. Ostatnie dni miesiąca niepomyślne. Spokojnie pokonasz wszystkie trudności.

STRZELEC (22 XI — 21 XII). Około 25 sierpnia sprawy osobiste i rodzinne mogą przeszkodzić nieco planom zawodowym. Członek ro-

dziny może zareagować emocjonalnie w trudnych sprawach. Nie ignoruj tego.

KOZIOROŻEC (22 XII — 19 I). Panuj nad silnymi tendencjami zmian i niezależności. Od pewnego czasu zmieniasz swe dawno utarte zwyczaje, co powoduje wstrząsy w sytuacji domowej. Więcej przebywaj z osobami ukochanymi.

WODNIK (20 I — 18 II). Spotka Cię zasłużona nagroda za wyteżoną pracę w przeszłości. Może też zwiększyć się Twoja odpowiedzialność. Planujesz kosztowny zakup, zastanów się czy robisz dobrze.

RYBY (19 II — 20 III). Dużo czasu zajmie Ci praca zawodowa. Nie rób z tego problemu, a obowiązki traktuj poważnie. Masz szansę zabłysnąć, uwierz w własne siły. Szykuje się nagroda!

Wybrała:

SAMANTA

Wyjątkowe procesy

○ Najdłuższy proces w historii trwał 656 lat — od 1283 do 1939 roku. Miał miejsce w Wielkiej Brytanii i dotyczył dóbr zakonu w Donhan.

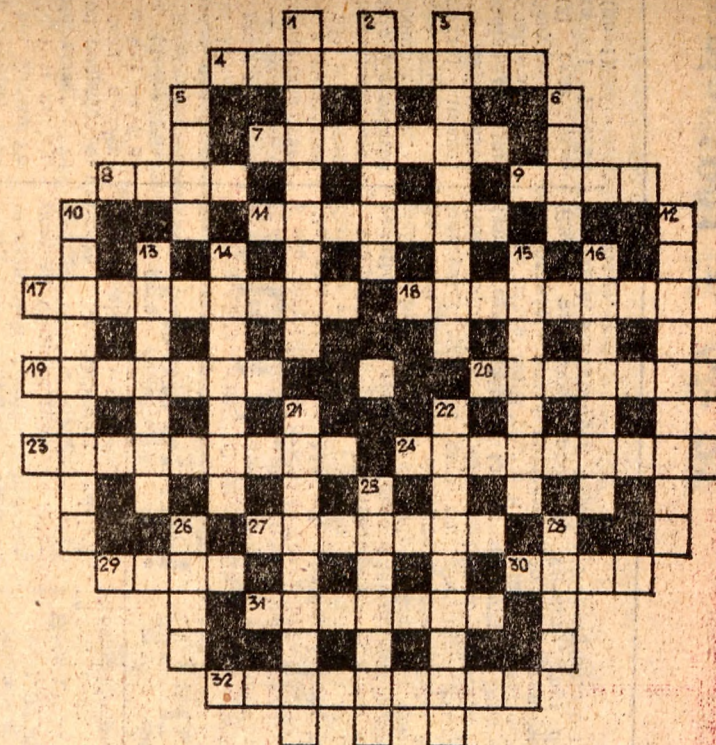
○ Jednym z największych na świecie, a we Włoszech największym, był proces jaki toczył się we Florencji. Na ławie oskarżonych zasiadło 709 osób oskarżonych o sfałszowanie... prawa jazdy.

○ Najdłuższy w historii japońskiego sądownictwa proces trwał 17 lat i 9 miesięcy. W tym czasie odbyły się 1792 rozprawy. Na ławie oskarżonych zasiadli uczestnicy antyamerykańskiej demonstracji jaka miała miejsce w 1952 roku. 110 oskarżonych uwolniono, pozostałych skazano na niewielkie kary pieniężne. Tylko jednego zasądzono na 2 lata więzienia z zawieszeniem. 16 podsądnych nie doczekało się wymiaru kary, gdyż w międzyczasie zmarło.

○ John Hendrickson z Kalifornii miał sporo kłopotów z udowodnieniem, że nie jest poszukiwanym defraudantem noszącym również nazwisko John Hendrickson. Poza identycznością imion i nazwisk obaj Hendricksonowie mieli również żony Virginie, synów Jacków i córki o podwójnych imionach Mary-Carol.

KRZYŻÓWKA

21

PAPRYKARZ Z KURY

Sprawloną kurę nasolić i podpiec w piekarniku, polewając tłuszczem i skrapiając wodą. Cebulę obrać, pokroić w talarki. Zrumienioną kurę pokroić na części i włożyć do rondla. Dodać wcześniej pokrojoną cebulę, liść laurowy, pieprz, dolać wodę i tłuszcz z piekarnika. Dusić do miękkości. Gdy kura jest miękka sos przetrzeć, podprawić śmietaną z mąką. Przyprawić do smaku papryką i warzywami. Całość potrawy zagotować.

Paprykarz z kury podawać z makaronem lub kładzionymi kluskami.

SMACZNEGO!

SENTENCJA TYGODNIA

Invidia gloriae umbra est — zazdrość jest cieniem sławy

Śkta sprawy...

Gdyby Jarosław H. wiedział o tym, że rolę krakowskiego Pigalaka pełni plac Biskupi i Słowiański zapewne udałby się tam. Za wspólną konsumpcję taniego wina znalazłby i dla siebie coś interesującego. Niestety, 27-letni świeżo upieczony były więzień, uznał, że lepszym sposobem będzie przemoc.

Trzy lata temu pan H. był młodym człowiekiem, który zbyt polubił cudzą własność. Seria włamań i rozbój skończyły się 4-letnim wyrokiem więzienia. Będąc w zakładzie

karnym w Nowym Sączu Jarek marzył o normalnym życiu i o... ukochanej. Kiedy wcześniej zwolniony wyszedł na wolność, jego spojrzenie na rzeczywistość się zmieniło. Przy najmniej chwilowo. Jarosław H. postanowił jednak zanim wróci do ustabilizowanego życia napić się wódki i rozerwać w damskim gronie.

Posiadane pieniądze akurat wystaczyły na powrót do Krakowa i na kupienie wejściówki do jednej ze studenckich dyskotek. Tam też Jarosław H. spotkał zupełnie nieoczekiwany swoją znajomą z miejsca pracy przed aresztowaniem. Było co wspominać. Dlatego też oboje mało tańczyli, za to oddali się bez reszty rozmowie o starych, dobrych czasach, konsumując przy tym alkoholowe drinki. Na koniec pan H. i panna Joanna R. lat 25 uznali, że dotychczas los obchodził się z nimi raczej niemiłe i postanowili zmienić lokal na bar-

dziej przytulny, czyli na wynajmowany przez partnerkę pokój w Nowej Hucie.

Kiedy dotarli już niemal na miejsce Jarosław H. postanowił nie czekać dłużej. Mimo, że do celu było piechotą tylko kilka minut drogi, wyposzczony młodzieniec rzucił się na pannę Joasię w konkretnym celu. Ta nie lubiąca przemocy i nadmiernej gwałtowności w męsko-damskich stosunkach zaczęła protestować. Jak się okazało na darmo. Niedawny więzień, któremu alkohol uderzył do głowy, był zdecydowany na wszystko. Nie chciał już czekać dłużej, zmęczyły go kilkugodzinne umizgi.

Jak się potem okazało, a potwierdziła to lekarska obdukcja u zaróżowionych os. 2 Pułku Lotniczego, a Dywizjonu 303 popełniono gwałt. Zgłosiła o tym na drugi dzień poszkodowana. Pan Jarek bowiem widząc sprzeciw najpierw zaczął ją ciągnąć za włosy, a potem bić. Kiedy osiągnął to

co chciał triumfując kopnął kilkakrotnie leżącą na trawie dziewczynę. Na drugi dzień, w kilka godzin po informacji o gwałcie został zatrzymany. Był zdziwiony, że zawraca mu się głowę takim czymś jak upust męskiej żądzy. Jarosławowi H. zdawało się bowiem, że takie działanie jest czymś najnormalniejszym po trzyletnim pobycie za kratkami.

Okazało się, że wolność na tyle oglupiała pana H., iż powrócić musiał ponownie do zakładu karnego. Tym razem oskarżono go „o zamach na wolność w dysponowaniu swoją osobą w dziedzinie stosunków seksualnych”. Brutalny czyn i konsekwencje psychiczne u poszkodowanej oceniono na 3 lata pozbawienia wolności. Ciekawe jak wyglądać będzie ponowny kontakt z wolnością Jarosława H.? Czy też tak podniecająco?

(mark)

POZIOMO: 4. w ułamku, 7. obiekt sportowy, 8. sposób bycia, stroju lub twórczości, 9. dopływ Wisły, zasila w wodę Kraków, 11. gangrena, 17. holenderska metropolia, 18. rodzinna spuścizna, 19. bezwład, 20. podpalacz, 23. kurort nad Wisłą, 24. jednożeństwo, 27. bywa używany alkoholikowi, 29. nie przyszła do Mahometa, 30. nic, 31. miasto koło Lublina z wytwórniami sprzętu komunikacyjnego, 32. np. pokrętko przy odbiorniku.

PIONOWO: 1. zasilacz tramwajowy, 2. reklamówki, wydawnictwa turystyczne, 3. państwo na Archipelagu Malajskim, 5. mityczny lew z orlą głową, 6. ogórkowa kąpiel, 10. autor powieści „Komu bije dzwon”, 12. niszczycielstwo, 13. człowiek w podeszłym wieku, 14. korkociąg lub średniowieczna moneta, 15. teren ćwiczebny, 16. prowadzenie samolotu, 21. stateczność, 22. członek KP ZR, 25. jednostka natężenia światła, 26. ruchomy most, 28. autor wierszy z ostatniej strony „Przekroju”.

Rozwiązanie krzyżówki prosimy przysyłać do 30 bm. Nagrodę za poprawne rozwiązanie krzyżówki w 19 numerze „Głosu” wylosował: Marek Szczupak, 34-611 Kraków, os. Oświecenia 21/20. Nagroda jest do odebrania w naszej redakcji.

ROZWIĄZANIE KRZYŻÓWKI NR 20

POZIOMO: 1. salto, 6. kobra, 9. Szwecja, 10. nurek, 11. jądro, 12. arteria, 13. tenor, 15. krowa, 17. front, 20. rektor, 22. Kowary, 24. ameba, 25. Klimas, 26. chluba, 27. znicz, 28. grosik, 29. kaczka, 31. ankra, 34. regał, 37. wagon, 39. ambicja, 40. Metys, 41. remis, 42. kwadrat, 43. kryza, 44. agama.

PIONOWO: 1. senator, 2. Loren, 3. Oskar, 4. sweter, 5. schron, 6. kajak, 7. bydło, 8. aromaty, 14. optymista, 16. rewolucja, 17. fraszka, 18. obelisk, 19. tkaczka, 21. ekler, 23. robak, 28. Geremek, 30. amnezja, 32. nabiał, 33. ry-cerz, 35. getry, 36. łaska, 37. Warta, 38. gumka.